PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. lapkričio 27 d. *

Sujungtose bylose T-3/00 ir T-337/04

Athanasios Pitsiorlas, gyvenantis Salonikuose (Graikija), atstovaujamas advokato D. Papafilippou,

ieškovas,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą M. Bauer, S. Kyriakopoulou ir D. Zachariou, vėliau M. Bauer ir D. Zachariou,

ir

Europos centrinį banką (ECB), iš pradžių atstovaujamą C. Zilioli, C. Kroppenstedt ir P. Vospernik, vėliau C. Zilioli, C. Kroppenstedt, F. Athanasiou ir S. Vuorensola,

* Proceso kalba: graikų.

galiausiai C. Zilioli, C. Kroppenstedt ir F. Athanasiou byloje T-3/00, ir C. Kroppenstedt, F. Athanasiou ir P. Papapaschalis byloje T-337/04,

atsakovus,

dėl, pirma, prašymo panaikinti Tarybos ir Europos centrinio banko sprendimus, kuriais atmetami ieškovo prašymai susipažinti su 1987 m. rugsėjo mėnesio Bazelio-Niborgo susitarimu susijusiais dokumentais, ir, antra, dėl prašymo atlyginti nuostolius su palūkanomis,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(penktoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Vilaras, teisėjai M. E. Martins Ribeiro ir K. Jürimäe,

posėdžio sekretorė C. Kantza, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. kovo 29 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1 Iš pradžių EEB sutarties 104 ir 105 straipsnių tekstas buvo toks:

„104 straipsnis

Kiekviena valstybė narė vykdo tokią ekonominę politiką, kuri garantuotų jos bendro mokėjimų balanso pusiausvyrą, išlaikytų pasitikėjimą jos valiuta ir kartu užtikrintų aukštą užimtumo lygį ir kainų stabilumą.

105 straipsnis

1. Norėdamos sudaryti sąlygas 104 straipsnyje minimiems tikslams pasiekti, valstybės narės koordinuoja savo ekonominės politikos kryptis. Šiuo tikslu jos užtikrina, kad bendradarbiautų jų atitinkami administracijos padaliniai ir jų centriniai bankai.

<…>

2. Siekiant skatinti visapusišką valstybių narių pinigų politikos koordinavimą, koks reikalingas vidaus rinkai veikti, įsteigiamas patariamąją funkciją atliekantis Pinigų komitetas. Jam keliami šie uždaviniai:

— tirti ir vertinti valstybių narių ir Bendrijos pinigų ir finansinę padėtį bei valstybių narių bendrąją mokėjimų sistemą, ir apie jas reguliariai pranešti Tarybai ir Komisijai,

— Tarybos ar Komisijos prašymu arba savo iniciatyva rengti ir pateikti šioms institucijoms nuomones.

Kiekviena valstybė narė ir Komisija skiria po du Pinigų komiteto narius.“

2 1958 m. kovo 18 d. Sprendimu Taryba, atsižvelgdama į minėto EEB sutarties 105 straipsnio 2 dalį ir EEB 153 straipsnį (tapęs EB sutarties 153 straipsniu, vėliau – EB 209 straipsniu), kuriuo remdamasi ji priimdavo EEB sutartimi numatytus statutus, priėmė Pinigų komiteto statutą (OL 17, 1958, p. 390).

3 1964 m. gegužės 8 d. Taryba priėmė Sprendimą 64/300/EEB dėl valstybių narių centrinių bankų bendradarbiavimo su Europos ekonomine bendrija (OL 77, 1964, p. 1206). Pagal šio sprendimo 1 straipsnį, siekiant vystyti bendradarbiavimą tarp valstybių narių centrinių bankų, įsteigiamas Europos ekonominės bendrijos valstybių narių centrinių bankų valdytojų komitetas (toliau – Valdytojų komitetas). Šio sprendimo 2 straipsnis, be kita ko, numato, kad Valdytojų komiteto nariai yra valstybių narių centrinių bankų valdytojai ir kad paprastai Komisija raginama, jog jai atstovautų vienas jos narių per Valdytojų komiteto sesijas. Galiausiai pagal to pačio sprendimo 3 straipsnį valdytojų komiteto uždavinys, be kita ko, yra „konsultuoti apie bendruosius principus ir centrinių bankų politikos gaires, būtent kredito, palūkanų normos, valiutų keitimo kurso srityje“ ir „keistis informacija apie pagrindines priemones, priklausančias centrinių bankų kompetencijai, ir nagrinėti šias priemones“.

4 1973 m. balandžio 3 d. Taryba priėmė Reglamentą (EEB) Nr. 907/73, įsteigiantį Europos monetarinio bendradarbiavimo fondą (OL L 89, p. 2). Remiantis šio reglamento 2 straipsniu Europos monetarinio bendradarbiavimo fondas (EMBF), atsižvelgdamas į savo kompetenciją, užtikrina, kad būtų skatinamas „svyravimo ribų tarp Bendrijos valiutų progresyvinio mažinimo geras veikimas“, „Bendrijos valiutų naudojimas užsienio valiutos rinkoje“ ir „centrinių bankų sureguliavimai, kuriais siekiama suderintos rezervų politikos“.

5 EMBF statuto, esančio minėto reglamento priede, 1 straipsnio pirmasis sakinys nustato, kad EMBF administruoja valdyba ir kad šios valdybos nariai yra Valdytojų komiteto nariai.

6 1988 m. birželio mėnesį Taryba patvirtino tikslą per kelis etapus sukurti Ekonominę ir pinigų sąjungą (toliau – EPS).

7 1990 m. kovo 12 d. Tarybos sprendimas 90/142/EEB, iš dalies pakeičiantis Sprendimą 64/300 (OL L 78 p. 25), išplėtė Valdytojų komiteto uždavinius. Jame numatyta, kad komitetas gali įvairioms vyriausybėms ir Tarybai pateikti nuomones „dėl politikos, galinčios paveikti vidinę ir išorinę Bendrijos pinigų situaciją ir būtent Europos pinigų sistemos funkcionavimą“.

8 1990 m. liepos 1 d. oficialiai prasidėjo pirmasis EPS įgyvendinimo etapas.

9 Iš EB sutarties 109 E straipsnio (dabar po pakeitimo – EB 116 straipsnis) matyti, kad 1994 m. sausio 1 d. prasidėjo antrasis EPS įgyvendinimo etapas.

10 Pagal EB sutarties 109 F straipsnio 1 dalį (dabar po pakeitimo – EB 117 straipsnis) „antrojo etapo pradžioje įsteigiamas ir pradeda veikti Europos pinigų institutas (toliau – EPI)“. Jau panaikintas šios nuostatos ketvirtasis sakinys numato: „Valdytojų komitetas panaikinamas prasidėjus antrajam etapui“.

11 Prie ES sutarties pridėto protokolo dėl Europos pinigų instituto (EPI) statuto 1 straipsnio 3 dalis numato, kad „pagal (EB) sutarties 109 F straipsnį panaikinamas Valdytojų komitetas ir (EMBF)“ ir kad visi EMBF aktyvai ir pasyvai automatiškai ir visa apimtimi perkeliami EPI. Pagal minėto protokolo 4 straipsnio 1 dalies pirmąją įtrauką EPI „stiprina nacionalinių centrinių bankų bendradarbiavimą“, o pagal tos pačios nuostatos penktąją įtrauką EPI „perima EMBF funkcijas“.

12 Pagal EB 123 straipsnio 1 dalį „paskyrus Vykdomąją valdybą, netrukus įsteigiami (Europos centrinių bankų sistema ir Europos centrinis bankas), kurie „visais savo įgaliojimais <..> pradeda (naudotis) nuo pirmos trečiojo etapo dienos““.

13 1998 m. gegužės 26 d. valstybių vadovai arba valstybių narių vyriausybių vadovai, priimdami bendrąją valiutą, bendru sutarimu priėmė Sprendimą 98/345/EB dėl Europos centrinio banko pirmininko, jo vicepirmininko bei kitų jo Vykdomosios tarybos narių paskyrimo (OL L 154, p. 33). Šiuo sprendimu taikant EB 123 straipsnio 1 dalį buvo nustatyta 1998 m. birželio 1 d. data, iki kurios turi būti įkurta Europos centrinių bankų sistema (ECBS) ir Europos centrinis bankas (ECB).

14 Taigi tokiomis aplinkybėmis 1998 m. birželio 1 d., prieš pereinant į trečiąjį EPS etapą, kuris prasidėjo 1999 m. sausio 1 d., ECB pakeitė EPI.

15 EB 114 straipsnio 2 dalis numato, kad „trečiojo etapo pradžioje įsteigiamas Ekonomikos ir finansų komitetas“ ir kad „<…> Pinigų komitetas panaikinamas“.

16 Pagal EB 8 straipsnį ECBS ir ECB veikia pagal EB sutarties bei prie jos pridedamo ECBS ir ECB statuto (toliau – ECBS statuto) jiems suteiktus įgaliojimus.

17 Iš EB 105 straipsnio matyti, kad pagrindinai ECBS uždaviniai yra nustatyti ir įgyvendinti Bendrijos pinigų politiką, atlikti užsienio valiutų operacijas, laikyti ir

valdyti valstybių narių oficialiąsias užsienio valiutos atsargas ir skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą, o pagrindinis tikslas – palaikyti kainų stabilumą. ECB priima reglamentus ir priima sprendimus, reikalingus ECBS uždaviniams vykdyti. (EB 110 straipsnis).

18 EB 107 straipsnis 1 ir 3 dalyse numato, kad ECBS „sudaro ECB ir nacionaliniai centriniai bankai“ ir kad jai „vadovauja ECB sprendimus priimantys organai – Valdančioji taryba ir Vykdomoji valdyba“.

19 EB 112 straipsnis nustato:

„1. ECB Valdančioji taryba susideda iš ECB Vykdomosios valdybos narių ir nacionalinių centrinių bankų valdytojų.

2. a) Vykdomoji valdyba susideda iš pirmininko, pirmininko pavaduotojo ir keturių kitų narių.

<...>“

20 ECBS statuto 10 straipsnio 4 dalis numato, kad Valdančiosios tarybos posėdžiai yra konfidencialūs ir kad ji gali nuspręsti viešai paskelbti savo svarstymų rezultatus.

21 Pagal ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį „Valdančioji taryba priima Darbo reglamentą, kuriame nustato ECB ir jo sprendimus priimančių organų vidaus struktūrą“. 1998 m. liepos 7 d. ECB priėmė savo Darbo reglamentą (OL L 338, p. 28), kuris 1999 m. balandžio 22 d. (OL L 125, p. 34) ir 1999 m. spalio 7 d. (OL L 314, p. 32) buvo iš dalies pakeistas.

22 Po 1999 m. balandžio 22 d. pakeitimų, taikomų faktinių aplinkybių atsiradimo metu, ECB darbo reglamento 23 straipsnio „Konfidencialumas ir galėjimas susipažinti su ECB dokumentais ir archyvais“ versija numatė:

„23.1. ECB sprendimus priimančių organų ir visų komitetų arba jų sukurtų grupių susirinkimai yra konfidencialūs, nebent Valdančioji taryba leidžia primininkui paviešinti jų svarstymų rezultatus.

23.2. Visi ECB parengti dokumentai yra konfidencialūs, nebent Valdančioji taryba nusprendžia kitaip. Galimybę susipažinti su ECB dokumentais ir archyvais bei anksčiau EPI archyvuose saugotais dokumentais reglamentuoja 1998 m. lapkričio 3 d. (ECB) sprendimas dėl galimybės visuomenei susipažinti su (ECB) dokumentais ir archyvais (12/1998/ECB).

23.3. (Valdytojų komiteto), EPI ir ECB archyvuose saugomi dokumentai yra laisvai prieinami praėjus 30 metų terminui. Ypatingais atvejais Valdančioji taryba gali šį laikotarpį sutrumpinti.“

Faktinės ginčo aplinkybės

23 1999 m. balandžio 6 d. laišku, kurį Tarybos generalinis sekretoriatas gavo balandžio 9 d., ieškovas, Salonikų (Graikija) universiteto teisės studentas, remdamasis 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos sprendimu 93/731/EB dėl galimybės visuomenei susipažinti su Tarybos dokumentais (OL L 340, p. 43), iš dalies pakeistu 1996 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimu 96/705/EB, EAPB, Euratomas (OL L 325, p. 19), paprašė leisti susipažinti su 1987 m. rugsėjo 12 d. per neoficialų susirinkimą Niborge (Danija) Ekonomikos ir finansų ministrų tarybos patvirtintu Bazelio-Niborgo susitarimu dėl Europos pinigų sistemos (toliau – EPS) stiprinimo.

24 Savo 1999 m. gegužės 11 d. laiške, kurį ieškovas gavo 1999 m. gegužės 15 d., Tarybos generalinis sekretoriatas jam atsakė:

„Generalinis sekretoriatas atidžiai išnagrinėjo jūsų prašymą, bet kadangi dokumento nebuvo įmanoma surasti, mes darome išvadą, kad tikriausiai tai yra ECB dokumentas. Taigi būtų geriau, jeigu Jūs tiesiogiai kreiptumėtės į jį <…>“

25 1999 m. birželio 8 d. laišku, įregistruotu Tarybos generaliniame sekretoriate birželio 10 d., ieškovas, remdamasis Sprendimo 93/731 7 straipsnio 1 dalimi, pateikė pakartotinį prašymą.

26 1999 m. birželio 28 d. laišku, adresuotu ECB už ryšius su visuomene atsakingam departamentui, ieškovas pagal 1998 m. lapkričio 3 d. ECB sprendimą 1999/284/EB dėl

galimybės visuomenei susipažinti su ECB dokumentais ir archyvais (OL L 110, p. 30) paprašė leisti susipažinti su dokumentu, susijusiu su Bazelio-Niborgo susitarimu.

27 1999 m. liepos 5 d. laišku Tarybos generalinis sekretoriatas informavo ieškovą, kad todėl, jog neįmanoma per Sprendimo 93/731 7 straipsnio 3 dalyje numatytą vieno mėnesio laikotarpį priimti sprendimo, taikant minėto straipsnio 5 dalį, buvo nuspręsta šį terminą pratęsti.

28 1999 m. liepos 6 d. laišku, kuris buvo įteiktas liepos 12 d., už ryšius su visuomene atsakingas ECB direktorius ieškovui išsiuntė 1987 m. rugsėjo 18 d. EMBF Valdytojų komiteto pranešimą spaudai, apibūdinantį priemones, sutartas tam, kad sustiprintų EPS veikimo mechanizmus. Šiame laiške buvo nurodyta, kad Valdytojų komiteto priimtiems dokumentams taikomas ne Sprendimas 1999/284, o ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis, kuri būtent numatė, kad su Valdytojų komiteto sprendimais bus galima netrukdomai susipažinti pasibaigus 30 metų terminui.

29 1999 m. liepos 27 d. ieškovas parašė ECB prašydamas peržiūrėti jo prašymą remiantis ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi, kuri Valdančiajai tarybai tam tikrais ypatingais atvejais leidžia sumažinti 30 metų konfidencialumo laikotarpį. Ieškovas pridūrė, kad jo tyrimų tikslas gali atitikti „ypatingus atvejus“, į kuriuos daro nuorodą minėtas straipsnis.

30 1999 m. rugpjūčio 2 d. laišku, apie kurį ieškovui buvo pranešta rugpjūčio 8 d., Tarybos generalinis sekretoriatas ieškovui pranešė apie 1999 m. liepos 30 d. Tarybos spren-

dimą, kuriuo buvo atsakyta į jo pakartotinį prašymą, pagrįstą Sprendimu 93/731 (toliau – Tarybos sprendimas). Šis sprendimas numatė:

„1999 m. liepos 30 d. Tarybos patvirtintas atsakymas į pakartotiną A. Pitsiorlas prašymą (1/99) leisti jam susipažinti su toliau nurodytu dokumentu, kuris 1999 m. birželio 8 d. laišku buvo pateiktas Tarybai ir 1999 m. birželio 10 d. pagal <…> Sprendimo 93/731/EB 7 straipsnio 1 dalį įregistruotas Tarybos generaliniame sekretoriate:

Bazelio-Niborgo susitarimu (1987 rugsėjis).

Atlikę išsamią paiešką, nustatėme, kad Jūsų prašyme minėtas dokumentas susijęs su Valdytojų komiteto „ataskaita“ dėl EPS stiprinimo, kurį 1987 m. rugsėjo 8 d. Niborge <…> priėmė Valdytojų komitetas.

Su EPS administravimu susijusios taisyklės niekada nebuvo Bendrijos teisės dalimi; todėl, Tarybai niekada nereikėjo priimti sprendimo šiuo klausimu.

Kadangi šiuo atveju prašomą dokumentą priėmė centrinių bankų valdytojai, todėl mes Jums siūlome pagal sprendimo 2 straipsnio 2 dalį <…> kreiptis tiesiogiai į centrinių bankų valdytojus arba į ECB.“

31 1999 m. lapkričio 8 d. už ryšius su visuomene atsakingas ECB direktorius išsiuntė ieškovui laišką, kurį šis gavo lapkričio 13 dieną, kuriame parašyta:

„Dėkojame už Jūsų laišką, kuriame prašėte leisti susipažinti su 1987 m. „Bazelio-Niborgo“ susitarimu. Atsiprašome už tokį uždelstą atsakymą, tačiau taip atsitiko todėl, kad mes gavome Jūsų prašymą vasarą, kai nevyksta Valdančiosios tarybos posėdžiai.

Kalbant apie Jūsų prašymą, ECB Valdančioji taryba atidžiau išnagrinėjo Jūsų specifinį prašymą susipažinti su Valdytojų komiteto archyvais. Ji atsižvelgė į tai, kad Bazelio-Niborgo susitarimas nėra vienas dokumentas sudarytas kaip susitarimas tarp šalių; jis egzistuoja tik ataskaitų ir protokolų, kurių autoriai – Valdytojų komitetas ir Pinigų komitetas, forma. Valdančioji taryba taip pat pastebėjo, kad 1987 m. rugsėjo 18 d. šiuo klausimu buvo paskelbtas detalus pranešimas spaudai ir kad šis pranešimas Jums buvo perduotas 1999 m. liepos 6 d. laiško priede. Šiame pranešime buvo labai detaliai aprašyti visi centrinių bankų valdytojų priimto susitarimo punktai. 1979 m. kovo 13 d. Susitarimo dėl PME pakeitimai (žr. paskutinę pranešimo spaudai dalį) buvo įgyvendinti 1987 m. lapkričio 10 d. dokumentu, kurio kopija pridėta prie šio laiško.

Remdamasi šiais motyvais, Valdančioji taryba nusprendė nesuteikti galimybės susipažinti su Valdytojų komiteto archyvais.

Kadangi Jūs jau turite visą pagrindinę informaciją apie „Bazelio-Niborgo“ susitarimą, esu įsitikinęs, kad Jūs vis dėlto galėsite sėkmingai tęsti savo tyrimą.“

Procesas ir šalių reikalavimai

32 2000 m. sausio 20 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu (byla T-3/00) ieškovas pareiškė ieškinį dėl, pirma, Tarybos sprendimo ir, antra, 1999 m. lapkričio 6 ir 8 d. ECB laiškų panaikinimo.

33 2000 m. sausio 10 d. laišku ieškovas pateikė nemokamos teisinės pagalbos prašymą. 2000 m. gegužės 8 d. Pirmosios instancijos teismo pirmosios kolegijos pirmininko nutartimi šis prašymas buvo atmestas.

34 2000 m. balandžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu atskiru dokumentu Taryba pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 114 straipsnį pateikė prieštaravimą dėl priimtinumo, dėl kurio 2000 m. birželio 29 d. ieškovas pateikė savo pastabas.

35 2001 m. vasario 14 d. pirmosios kolegijos nutartimi šis ieškinys buvo atmestas kaip nepriimtinas tiek, kiek jis buvo pareikštas dėl Tarybos sprendimo, ir priteisė iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

36 2001 m. gegužės 7 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu ieškovas pagal EB Teisingumo Teismo statuto 49 straipsnį pateikė apeliacinį skundą dėl 2001 m. vasario 14 d. Nutarties (byla C-193/01 P).

37 2002 m. balandžio 17 d. Nutartimi Pirmosios instancijos teismo ketvirtosios kolegijos pirmininkas nusprendė sustabdyti procedūrą, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą.

38 2003 m. gegužės 15 d. Sprendimu *Pitsiorlas prieš Tarybą ir ECB* (C-193/01 P, Rink. p. I-4837, toliau – sprendimas *Pitsiorlas*) Teisingumo Teismas panaikino Pirmosios instancijos teismo nutartį dėl to, kad nusprendė, jog ieškinys dėl Tarybos sprendimo panaikinimo yra nepriimtinas, atmetė Tarybos pateiktą prieštaravimą dėl šio ieškinio priimtinumo, grąžino bylą Pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš esmės bei atidėjo klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų sprendimą.

39 Rašytinė proceso dalis Pirmosios instancijos teisme pagal Procedūros reglamento 119 straipsnio 2 dalį buvo tęsiama tokioje stadijoje, kurią ji buvo pasiekusi.

40 2004 m. liepos 29 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu (byla T-337/04) ieškovas Tarybai ir ECB pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo.

41 Kadangi nuo 2004 m. rugsėjo 13 d. Pirmosios instancijos teismo kolegijų sudėtis buvo pakeista, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas penktosios kolegijos pirmininku, kuriai dėl šios priežasties buvo paskirta ši byla.

42 2005 m. balandžio 26 d. Pirmosios instancijos teismo penktosios kolegijos pirmininko nutartimi pagal Procedūros reglamento 50 straipsnį bylos T-3/00 ir T-337/04 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas sprendimas.

43 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (penktoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį abiejose bylose ir, taikydamas proceso organizavimo priemones, užduoti keletą klausimų atsakovams bei jų paprašyti pateikti tam tikrus dokumentus.

44 2007 m. kovo 15 ir 16 d. laiškais ECB ir Taryba atsakė į šiuos klausimus ir pateikė prašomus dokumentus.

45 Laiškais, kuriuos kanceliarija gavo 2007 m. kovo 16 ir 21 d., ieškovas pateikė naują bylos medžiagą apie jo mokestinę situaciją bei pastabas dėl pranešimo apie bylą turinio.

46 Ieškovas nedalyvavo 2007 m. kovo 29 d. posėdyje, ir buvo išklausytos tik atsakovų pastabos žodžiu bei jų atsakymai į Pirmosios instancijos teismo žodžiu užduotus klausimus.

A — *Reikalavimai byloje T-3/00*

47 Ieškovas savo ieškinyje Pirmosios instancijos teismo prašo:

— pripažinti ieškinį priimtinu,

— panaikinti Tarybos sprendimą,

— panaikinti 1999 m. liepos 6 d. ir lapkričio 8 d. ECB laiškus,

— paskirti reikiamas tyrimo priemones siekiant išsiaiškinti, kokiomis sąlygomis buvo priimti Tarybos ir ECB sprendimai,

— priteisti iš Tarybos ir ECB bylinėjimosi išlaidas.

48 Be to, savo dublike ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

— imtis reikiamų tyrimo priemonių, kad būtų nustatyta kada, kokiomis sąlygomis ir esant kokiam teisiniam santykiui, ECB gavo 1987 m. rugsėjo 12 d. Pinigų komiteto ataskaitą „EPS stiprinimas – pinigų komiteto pirmininko ataskaita, skirta neoficialiam Finansų ministrų susitikimui“, kuri yra Valdytojų komiteto archyvuose,

— nurodyti ECB prie bylos pridėti 1999 m. spalio 21 d. arba bet kokios kitos dienos Valdančiosios tarybos susirinkimo protokolus siekiant išsiaiškinti, kaip buvo nagrinėjamas jo prašymas ir kokiomis sąlygomis buvo patvirtintas 1999 m. lapkričio 8 d. ECB laiškas,

— nurodyti ECB pateikti statistinius duomenis apie galimybę susipažinti su jo dokumentais laikotarpiu nuo 1998 m. birželio 1 d. iki 2000 m. gegužės 31 dienos,

— priteisti iš Tarybos bylinėjimosi dviejose instancijose išlaidas (įskaitant byloje C-193/01 P).

49 Taryba Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovo visas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant ir patirtas byloje C-193/01 P.

50 ECB Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepriimtiną, o nepatenkinus šio reikalavimo, kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

B — *Reikalavimai byloje T-337/04*

51 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

— priteisti iš atsakovų solidariai jam atlyginti, pirma, turtinę žalą – sumą, gautą apskaičiavus atlygį už darbą pagal jo kvalifikaciją ECB už laikotarpį, kuris prasideda 2001 m. balandžio mėn. ir pasibaigia praėjus trims mėnesiams nuo tada, kai

Pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą šioje byloje, jeigu šis sprendimas jam būtų palankus, atskaičiavus jo iš advokato praktikos gautas pajamas per tą patį laikotarpį, ir, antra, neturtinę žalą – 90 000 eurų sumą su įstatymų nustatyto dydžio palūkanomis skaičiuojamomis nuo ieškinio įteikimo,

— priteisti iš atsakovių bylinėjimosi išlaidas ir „kitas išlaidas“.

52 Taryba Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

53 ECB Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį ir visus jame nurodytus reikalavimus kaip nepagrįstus,

— priteisti iš ieškovo visas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl prašymo dėl panaikinimo

A — *Dėl priimtinumo*

54 ECB nurodo keletą ieškinio dėl panaikinimo nepriimtinumo pagrindų tiek, kiek jis pareikštas dėl 1999 m. liepos 6 d. ir lapkričio 8 d. ECB laiškų.

1. *Dėl skundžiamų aktų buvimo*

55 ECB pirmiausia teigia, kad jo 1999 m. liepos 6 d. ieškovui adresuotas laiškas nėra sprendimas.

56 Reikia pirmiausia priminti, kad pagal ECBS statuto 35 straipsnio 1 dalį Bendrijos teismai gali nagrinėti ECB aktus ar neveikimą, arba gali būti kreipiamasi į juos dėl jų išaiškinimo EB sutartyje numatytais atvejais ir pagal joje nustatytas sąlygas, atsižvelgiant į ECBS statuto 36 straipsnio 2 dalyje ginčams tarp ECB ir jo pareigūnų numatytą specifinę tvarką. Kadangi šis ieškinys dėl panaikinimo nesusijęs su ginču tarp ECB ir jo pareigūnų, jo priimtinumas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į EB 230 straipsnyje, į kurį daro nuorodą ECBS statuto 35 straipsnio 1 dalis, nustatytas sąlygas (2002 m. balandžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *IPSO ir USE/BCE*, T-238/00, Rink. p. II-2237, 43 punktas).

57 Pagal EB 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali šio straipsnio pirmose trijose pastraipose nustatytomis sąlygomis pareikšti ieškinį

„dėl jam skirto sprendimo arba sprendimo, kuris, nors ir būtų kitam asmeniui skirto reglamento ar sprendimo formos, yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs“.

58 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką to, kad Bendrijos institucijos laiškas, kuriuo yra atsakoma į asmens prašymą, yra adresuotas šiam asmeniui, nepakanka, kad šis laiškas būtų pripažįstamas sprendimu EB 230 straipsnio prasme ir suteikiama galimybė pateikti ieškinį dėl tokio akto panaikinimo (žr. 1993 m. spalio 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Zunis Holding ir kt. prieš Komisiją*, T-83/92, Rink. p. II-1169, 30 punktą ir minėtą teismų praktiką). Ieškinius dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį galima pareikšti tik dėl aktų ar sprendimų, sukeliančių privalomų teisinių pasekmių, galinčių daryti poveikį ieškovo interesams, aiškiai keičiančių jo teisinę padėtį (1998 m. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija ir kt. prieš Komisiją*, C-68/94 ir C-30/95, Rink. p. I-1375, 62 punktas, ir 2000 m. kovo 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Coca-Cola prieš Komisiją*, T-125/97 ir T-127/97, Rink. p. II-1733, 77 punktas).

59 Nagrinėjamu atveju pirmiausia matyti, kad gavęs ieškovo Sprendimu 1999/284 pagrįstą prašymą leisti susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu, ECB 1999 m. liepos 6 d. laišku suinteresuotam asmeniui nurodė, jog Valdytojų komiteto dokumentai patenka ne į Sprendimo 1999/284, bet į jo Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies, kuri, be kita ko, numato, kad Valdytojų komiteto dokumentai tampa laisvai prieinami pasibaigus 30 metų terminui, taikymo sritį.

60 Taigi, atrodo, kad savo 1999 m. liepos 6 d. laiške ECB tik patikslino ieškovo pateiktam prašymui leisti susipažinti su dokumentais taikomus teisės aktus, o šis, beje, pagal ECB nuorodas jam pateikė naują šios institucijos Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi pagrįstą prašymą susipažinti.

61 Kaip tai pripažįsta pats ieškovas, 1999 m. liepos 6 d. laiškas yra vien informatyvaus pobūdžio ir nėra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį EB 230 straipsnio prasme. Todėl ieškinį reikia atmesti kaip nepriimtiną tiek, kiek juo siekiama minėto laiško panaikinimo.

62 Antra, ECB nurodo, kad taip pat ieškovo reikalavimuose nurodyto 1999 m. lapkričio 8 d. laiško tikslas buvo jį informuoti apie 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendimą neleisti jam susipažinti su Valdytojų komiteto archyvu.

63 Pirmosios instancijos teismas pabrėžia, kad 1999 m. lapkričio 8 d. laiškas yra vienintelis ieškovo gautas dokumentas, kuriame pateikiamas atsakymas į jo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi pagrįstą prašymą, ir kad nors minėtas laiškas mini tai, jog „Valdytojų komitetas nusprendė“ neleisti ieškovui susipažinti su Valdytojų komiteto archyvais, jame niekur nėra nuorodos į tikslią minėto sprendimo priėmimo datą, t. y. 1999 m. spalio 21 d., kurią ECB pateikė savo atsiliepime į ieškinį.

64 Pirmosios instancijos teismui paprašius, ECB pateikė skirtingų dokumentų, įrodančių ginčijamo dokumento egzistavimą, ir būtent 1999 m. spalio 21 d. 29-ojo Valdančiosios tarybos susirinkimo protokolo ištrauką.

65 Todėl reikia konstatuoti, kad 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendimas atmesti ieškovo prašymą susipažinti jam buvo formaliai pateiktas tik pranešant, jog toks sprendimas buvo priimtas, vadinasi, ieškovo reikalavimus reikia aiškinti taip, jog jais siekiama panaikinti minėtą sprendimą, apie kurį jam buvo pranešta 1999 m. lapkričio 8 dieną.

66 Taip pat reikia pažymėti, kad padaręs išvadą, jog ieškinys yra nepriimtinas, nes 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendimas yra bendrojo taikymo aktas, dėl kurio ieškovas negali pareikšti ieškinio, ECB per posėdį pripažino, jog nagrinėjama priemonė skirta konkrečiam asmeniui, ir atsiėmė šį nepriimtinumo pagrindą, ir tai buvo įrašyta į teismo posėdžio protokolą.

67 Kadangi ieškinio nepriimtinumo pagrindas, pagrįstas ieškovės teisės pareikšti ieškinį neturėjimu, yra su viešąja tvarka susijęs ieškinio pagrindas, kurį gali, ir net turi nagrinėti Bendrijos teismas *ex officio* (2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-298/00 P, Rink. p. I-4087, 35 punktas), Pirmosios instancijos teismas primena, kad 1998 m. liepos 7 d. pagal ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį Valdančioji taryba, siekdama užtikrinti vidinę ECB darbo tvarką gero administravimo tikslais, priėmė Darbo reglamentą, kuriame yra 23 straipsnis, 1999 m. balandžio 22 d. Darbo reglamento pakeitimų redakcijoje pavadintas „Konfidencialumas ir galėjimas susipažinti su ECB dokumentais ir archyvais“.

68 Matyti, kad ši bendrai išdėstyta nuostata, taikoma objektyviai apibrėžtoms situacijoms ir sukelianti teisinius padarinius bendrai bei abstrakčiai nurodytoms asmenų kategorijoms, yra bendrojo pobūdžio.

69 Reikia pabrėžti, kad ieškovas neprašė, jog ECB darbo reglamento 23 straipsnis būtų pakeistas ar panaikintas, ir toks prašymas nebuvo atmestas, bet jis paprasčiausiai paprašė, jog būtų taikomas šis straipsnis ir būtent jo 3 dalis. Tokiomis aplinkybėmis teismo praktika, pagal kurią Bendrijos institucijos atsisakymas atšaukti ar pakeisti aktą pats savaime yra aktas, kurio teisėtumas gali būti kontroliuojamas pagal EB 230 straipsnį tik tuo atveju, jeigu aktas, kurį Bendrijos institucija atsisako atšaukti arba pakeisti, gali būti ginčijamas pagal šią nuostatą (žr. 58 punkte minėto Sprendimo *Zunis Holding ir kt. prieš Komisiją*, 31 punktą ir minėtą teismo praktiką), nėra taikoma šioje byloje.

70 Priešingai nei ECB tvirtino, iš pradžių negalima manyti, kad ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies vienintelis tikslas yra Valdančiajai tarybai leisti sutrumpinti konfidencialumo laikotarpį tik remiantis atitinkamo ar atitinkamų dokumentų tekstu ir tokiu būdu priimti *erga omnes* poveikį turintį aktą.

71 Iš tikrųjų suprantama, kad Valdančioji taryba minėtos nuostatos pagrindu gali savo iniciatyva kai kuriems dokumentams sutrumpinti 30 metų konfidencialumo terminą ir taip visiems suinteresuotiesiems asmenims leisti susipažinti su jais.

72 Tačiau ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi taip pat siekiama suteikti visuomenei teisę pateikti prašymą dėl konfidencialumo laikotarpio sutrumpinimo, turint omenyje, kad niekas nedraudžia, jog su institucijos vidaus darbo organizavimu susijęs teisės aktas sukeltų teisines pasekmes tretiesiems asmenims (1996 m. balandžio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai prieš Tarybą*, C-58/94, Rink p. I-2169, 38 punktas). Taigi pagal ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies antrąjį sakinį, kuris taikomas bendrai, visi asmenys gali prašyti leisti susipažinti su bet kuriuo Valdytojų komiteto archyvuose saugomu dokumentu net prieš pasibaigiant 30 metų laikotarpiui.

73 ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies bendra formuluotė leidžia daryti išvadą, kad šiuo pagrindu priimtas Valdančiosios tarybos aktas gali tam tikru konkrečiu atveju būti bendrojo pobūdžio, o kitu atveju gali būti individuali priemonė, kai kalbama apie neigiamą aktą, kurį ECB priėmė po suinteresuotojo asmens kreipimosi, atsižvelgęs į jo situaciją ir individualius nurodytus interesus, ir vėliau tiesiogiai pranešė apie jį suinteresuotajam asmeniui.

74 Reikia konstatuoti, kad ši minėta hipotezė tiksliai atitinka šios bylos aplinkybes, kurias galima nustatyti iš Pirmosios instancijos teismui pateiktos bylos medžiagos.

75 Matyti, kad ieškovas, 1999 m. liepos 27 d. laišku remdamasis Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi, pateikė ECB prašymą sutrumpinti konfidencialumo laikotarpį, kad galėtų susipažinti su Bazelio-Nirborgo susitarimu susijusiais dokumentais, ir argumentavo, jog šie dokumentai yra būtini jo disertacijos rašymui.

76 Šis prašymas buvo atmestas 1999 m. lapkričio 8 d. laišku motyvuojant, kad ieškovui jau buvo perduoti du susiję dokumentai ir, kadangi jis disponuoja visa svarbiausia informacija apie Bazelio-Niborgo susitarimą, jo tyrimo darbai gali būti tęsiami ir sėkmingai užbaigti.

77 Galiausiai ieškovas yra vienintelis Valdančiosios tarybos sprendimo, apie kurį jam buvo pranešta 1999 m. lapkričio 8 d. laišku, adresatas.

78 Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad toks 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos priimtas aktas, apie kurį pranešta 1999 m. lapkričio 8 d. laišku (toliau – ECB sprendimas), yra individualus sprendimas, dėl kurio ieškovas gali pateikti ieškinį dėl panaikinimo.

2. *Dėl to, kad ieškinys buvo tariamai per vėlai pareikštas*

79 ECB tvirtina, kad pirmuoju 2000 m. sausio 4 d. ieškovo Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu prašoma suteikti teisinę pagalbą ir pagal EB 230 straipsnį pareiškiamas ieškinys, kuris pasirašytas pačio ieškovo, o ne kito advokato, o tai prieštarauja Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 43 straipsnio 1 daliai ir Teisingumo Teismo statuto, išaiškinto Teisingumo Teismo, 17 straipsnio trečiajam sakiniui (1996 m. gruodžio 5 d. Teisingumo Teismo nutartis *Lopes prieš Teisingumo Teismą*, C-174/96 P, Rink. p. I-6401). Antrasis „2000 m. vasario 7 d.“ pateiktas dokumentas, kuris yra tinkamai kito advokato, o ne ieškovo pasirašytas, negali, ECB nuomone, retroaktyviai ištaisyti pradinio procedūrinio trūkumo, nes dviejų mėnesių terminas ieškiniui pareikšti baigėsi 2000 m. sausio 13 dieną.

80 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad 2000 m. sausio 20 d. Pirmosios instancijos teismo bylų registre įregistruotas ieškinys yra pasirašytas ieškovo įgalioto advokato ir kad atitinka taikomų Teisingumo Teismo statuto 17 straipsnio 3 sakinio ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 43 straipsnio 1 dalies reikalavimus.

81 Tokiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar ieškinys buvo pareikštas per EB 230 straipsnyje numatytus 2 mėnesius, pratęsiant terminą dėl nuotolių dešimčia dienų, taikomą šalimis, turinčioms nuolatinę rezidavimo vietą Graikijoje, pagal Teisingumo Teismo sprendimą, galiojusį tuo metu, prieš 2001 m. vasario 1 d. įsigaliojant Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento pakeitimams.

82 Šioje byloje nagrinėjamu atveju ieškovas 1999 m. lapkričio 13 d. sužinojo apie ECB 1999 m. lapkričio 8 d. laišką, kuriuo jis buvo informuotas apie tai, jog Valdančioji

taryba atmetė jo prašymą. Taigi, atsižvelgiant į dešimties dienų terminą dėl nuotolių, terminas ieškiniui pareikšti baigėsi 2000 m. sausio 23 d., o į tai ECB neatsižvelgė savo argumentuose. Kadangi ieškovas savo ieškinį pareiškė 2000 m. sausio 20 d., o ne 2000 m. vasario 7 d., kaip neteisingai nurodė ECB savo atsiliepime į ieškinį, nepriimtinumo pagrindas, susijęs su tuo, kad ieškinys pareikštas pavėluotai, nepriimtinas.

3. *Dėl to, kad ieškiniu buvo tariamai piktnaudžiaujama*

83 ECB teigia, kad ieškinys „neturi pagrindo“ ir yra piktnaudžiaujamo pobūdžio tiek, kiek jis iš esmės susijęs su ieškovo reikalavimu.

84 Pirmosios instancijos teismas negali pritarti šiems argumentams.

85 Pirmiausia reikia priminti, kad, ECB nuomone, Bazelio-Niborgo susitarimas yra ne vienas dokumentas, bet jį sudaro visuma dokumentų, t. y. Valdytojų komiteto ir Pinigų komiteto susirinkimų įvairios ataskaitos ir protokolai. ECB tai pat patikslino, kad Bazelio-Niborgo susitarimas buvo sudarytas iš „Valdytojų komiteto ataskaitos apie EPS stiprinimą“ ir Pinigų komiteto ataskaitos „EPS stiprinimas – Pinigų komiteto pirmininko ataskaita, skirta neoficialiam Finansų ministrų susitikimui 1987 m. rugsėjo 12 d. Niborge“.

86 Be to, reikia pažymėti, jog, atrodo, bent jau paradoksalu tvirtinti, kaip tai daro ECB, kad ieškovas gavo du kitus nei minėtieji dokumentus, kuriuose buvo informacija, „apimanti visą Bazelio-Niborgo susitarimą“, nors jam nebuvo leista susipažinti su šiuo susitarimu motyvuojant, kaip nurodyta ECB pareiškimuose, tuo, kad jo turinys konfidencialus.

87 ECB priduria, kad „Valdytojų komiteto ataskaita apie EPS stiprinimą nesuteikia jokios naujos ir tinkamos informacijos“, taip nepaminėdamas nieko apie minėtą Pinigų komiteto ataskaitą.

88 Iš tikrųjų pakanka konstatuoti, kad Valdančioji taryba atsisakė sutrumpinti 30 metų konfidencialumo laikotarpį ir tuo pačiu leisti susipažinti su ieškovo prašyme nurodyto Bazelio-Niborgo susitarimo dokumentais. Tokiomis aplinkybėmis negalima manyti, kad jo prašymas buvo patenkintas ir kad todėl jo ieškinys neturi dalyko.

89 Be to reikia priminti, kad asmuo, kuriam buvo neleista susipažinti su dokumentu arba dokumento dalimi, vien tik dėl to yra suinteresuotas panaikinti sprendimą neleisti susipažinti (1998 m. birželio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Svenska Journalistförbundet prieš Tarybą*, T-174/95, Rink. p. II-2289, 67 punktas).

90 Galiausiai, kalbant apie ieškovo pareikšto ieškinio tariamai nepagrįstą pobūdį, šis argumentas neturi jokios reikšmės nagrinėjant ieškinio priimtinumo klausimą ir susijęs su diskusija dėl bylinėjimosi išlaidų.

4. *Dėl to, kad ECB tariamai neturėjo kompetencijos leisti susipažinti su Pinigų komiteto ataskaita*

91 ECB tvirtina, kad jis nėra tinkamas prašymo leisti susipažinti su Pinigų komiteto ataskaita adresatas, nes nėra jos autorius ir nėra Pinigų komiteto dokumentų saugotojas.

92 Pakanka konstatuoti, kad šis pagrindas yra nereikšmingas nagrinėjant ieškinio priimtinumo klausimą. ECB argumentai dėl autoriaus taisyklės šioje byloje susiję su nagrinėjimu iš esmės.

93 Galiausiai reikia pažymėti, kad per posėdį ECB patvirtino, jog turėjo Pinigų komiteto ataskaitą ir kad 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendimas atmesti ieškovo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi pagrįstą prašymą leisti susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu buvo susijęs su visais šį susitarimą sudarančiais dokumentais, įskaitant Pinigų komiteto atskaitą, ir tai buvo įrašyta į teismo posėdžio protokolą.

94 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad nepriimtinumo pagrindas dėl tariamo ECB kompetencijos neturėjimo leisti susipažinti su Pinigų komiteto ataskaita turi būti atmestas.

B — *Dėl esmės*

1. *Dėl prašymo panaikinti Tarybos sprendimą*

a) Šalių argumentai

95 Ieškovas, grįsdamas savo prašymą, nurodo tris pagrindus, susijusius su, pirma, gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu, antra, pareigos motyvuoti pažeidimu ir, trečia, Sprendimo 93/731 1 straipsnyje numatyto „pagrindinio Bendrijos teisės principo dėl piliečių teisės susipažinti su dokumentais“ pažeidimu.

96 Ieškovas pirmiausia tvirtina, kad gero administravimo ir teisėtų lūkesčių principai nereiškia arba neleidžia, kad tokia institucija, kaip antai Taryba, slėptų teisybę, meluotų arba klaidintų piliečius, kurie į ją kreipiasi. Šioje byloje ieškovas nukentėjo nuo suderintų ir klaidinančių Tarybos ir ECB veiksmų. Taigi deklaravusi, jog nieko nežino apie nagrinėjamo susitarimo buvimą, Taryba nuslėpė Pinigų komiteto ataskaitos buvimą ir nurodė ieškovui kreiptis į ECB, kuris sąmoningai delsė atsakyti, kad būtų nebeįmanoma pareikšti ieškinio dėl Tarybos sprendimo pasibaigus tam numatytam terminui.

97 Anot ieškovo, šių principų pažeidimą netiesiogiai, bet aiškiai pripažino Teisingumo Teismas, kuris minėto sprendimo *Pitsiorlas* 38 punkte konstatavo, jog Taryba, nuslėpdama Pinigų komiteto ataskaitą, kuri yra Bazelio-Niborgo susitarimo dalis, padarė pateisinama klaidą ir atmetė Tarybos nurodytą prieštaravimą dėl priimtinumo. Ieškovas pažymi, kad nepaisydama šio sprendimo ir jam prieštaraudama, Taryba vis dar tvirtina, kad jos 1999 m. liepos 30 d. Sprendime esanti informacija yra teisinga.

98 Antra, ieškovas teigia, kad Tarybos klaidinimas būtinai reiškia, jog jos sprendimas neatitinka EB 253 straipsnio ir Sprendimo 93/731 7 straipsnio 3 dalies reikalavimų ir kad dėl to jis turi būti panaikintas (1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Delacre ir kt. prieš Komisiją*, C-350/88, Rink. p. I-395, 15 punktas; 1995 m. sausio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Branco prieš Komisiją*, T-85/94, Rink. p. II-45, 32 punktas ir 89 punkte minėto Sprendimo *Svenska Journalistförbundet prieš Tarybą*, 116 punktas).

99 Tarybos atsiliepime į ieškinį nurodytas argumentas, kad ji savo sprendime atmesti ieškovo prašymą taikė „autoriaus taisyklę“, yra šio sprendimo aiškinimas *a posteriori*, nes jame nepaminėti nei Sprendimo 93/731 2 straipsnio 2 dalis, nei sąvoka „dokumento autorius“. Ieškovas teigia, kad šis tvirtinimas, kurį netiesiogiai, bet aiškiai 38 punkte minėtame sprendime *Pitsiorlas* Teisingumo Teismas atmetė, nėra teisėtas Tarybos sprendimo motyvas, nes ji per administracinę procedūrą ir teisminį procesą

nesuteikė jam galimybės šį motyvą paneigti (2001 m. gegužės 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IECC prieš Komisiją*, C-449/98 P, Rink. p. I-3875, 87 punktas; 2000 m. rugsėjo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dürbeck prieš Komisiją*, T-252/97, Rink. p. II-3031, 97 punktas ir 2001 m. liepos 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mattila prieš Tarybą ir Komisiją*, T-204/99, Rink. p. II-2265, 92 punktas).

100 Trečia, ieškovas tvirtina, kad Tarybos klaidinimas, dėl kurio jis nukentėjo, taip pat pažeidžia „pagrindinį Bendrijos teisės principą dėl piliečių teisės susipažinti su dokumentais“ ir Sprendimo 93/731 1 straipsnį. Todėl argumentavimas dėl gero administravimo principo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo taip pat taikomas trečiajam nurodytam pagrindui.

101 Jis savo dublike tvirtina, kad Tarybos atsiliepime į ieškinį nurodyti argumentai, jog tai, kad Pinigų komitetas yra trečiasis asmuo, pateisina atsisakymą taikyti Sprendimą 93/731, yra nepagrįsti, nes minėto sprendimo su autoriaus taisykle susijusios 2 straipsnio 2 dalies taikymo sąlygos nėra įvykdytos šioje byloje. Iš tikrųjų, atsižvelgiant į jo funkcijas, Pinigų komitetas negali būti laikomas trečiuoju asmeniu Tarybos atžvilgiu.

102 Galiausiai ieškovas pabrėžia, kad tvirtindama, jog taikė autoriaus taisyklę, Taryba vengė nurodyti tikrąjį Pinigų komiteto ataskaitos turėtoją, o tai prieštarauja Tarybos nustatytam skaidrumo principui.

103 Taryba prašo atmesti ieškovo nurodytus panaikinimo pagrindus.

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas

Pirminės pastabos

104 Pirmiausia reikia patikslinti ieškovo ieškinio dėl Tarybos sprendimo panaikinimo dalyką.

105 Reikia priminti, kad Taryba savo sprendime nurodė, kad Bazelio-Niborgo susitarimą sudaro Valdančiosios tarybos ataskaita ir kad ieškovas turi kreiptis tiesiogiai į centrinių bankų valdytojus arba į ECB. Akivaizdu, kad šiame sprendime Taryba nepaminėjo Pinigų komiteto ataskaitos.

106 Iš 1999 m. lapkričio 8 d. ECB laiško matyti, kad Bazelio-Niborgo susitarimą sudaro visuma dokumentų, t. y. Valdytojų komiteto ir Pinigų komiteto susirinkimų įvairios ataskaitos ir protokolai. Savo atsiliepime į ieškinį ECB patikslino, kad minėtas susitarimas sudarytas iš, viena vertus, Valdytojų komiteto ataskaitos „Valdytojų komiteto ataskaita apie EPS stiprinimą“ ir, kita vertus, Pinigų komiteto ataskaitos „EPS stiprinimas – Pinigų komiteto pirmininko ataskaita, skirta neoficialiam finansų ministrų susitikimui 1987 m. rugsėjo 12 d. Niborge“.

107 Ieškinyje, kuris buvo pareikštas po to, kai ieškovas sužinojo, iš kokių tiksliai dokumentų sudarytas Bazelio-Niborgo susitarimas, jis prašė panaikinti Tarybos sprendimą „neleisti jam <…> susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu“, papildomai nepatikslindamas susitarimą sudarančių dokumentų.

108 Iš šios formuluotės matyti, kad ieškovas ginčija Tarybos sprendimą, nes juo jam atsisakoma suteikti Valdytojų komiteto ir Pinigų komiteto dokumentus, tiek, kiek Tarybos tylėjimas dėl šių dokumentų prilyginamas sprendimui atmesti prašymą.

109 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, jog tam, kad būtų užtikrinta veiksminga prašančiųjų susipažinti asmenų, gavusiųjų administracijos sprendimus, kad prašomų dokumentų jos neturi arba jie neegzistuoja, teisminė gynyba, Pirmosios instancijos teismas mano, kad tokie atsakymai yra aktai, kuriais neleidžiama susipažinti, kurie veikia prašančiųjų interesus susipažinti ir dėl kurių galima pareikšti ieškinį (2002 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British American Tobacco (Investments) prieš Komisiją*, T-311/00, Rink. p. II-2781, 31 ir 32 punktai).

110 Todėl reikia pabrėžti, kad ieškovo nurodytų trijų panaikinimo pagrindų, nurodytų minėtame 95 punkte, nagrinėjimas rodo, kad jie pagrįsti iš esmės tais pačiais argumentais, kuriais teigiama, kad Taryba, susitarusi su ECB, yra atsakinga už ieškovo klaidinimą, nes, pirma, nuslėpė Pinigų komiteto ataskaitos apie EPS stiprinimą egzistavimą, antra, delsė priimti sprendimą neleisti susipažinti, kuriame darė nuorodą į šią ataskaitą ir kuris buvo priimtas tik pasibaigus ieškinio dėl Tarybos sprendimo pareiškimo terminui.

Dėl tariamo Tarybos vykdyto klaidinimo

111 Iš ieškovo pateiktų rašytinių pastabų matyti, kad Tarybos klaidinimas neišvengiamai reiškia, jog buvo pažeisti, pirma, gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai, antra, pareiga motyvuoti ir, trečia, Sprendime 93/731 įtvirtinta teisė susipažinti su dokumentais. Anot ieškovo, gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimą netiesiogiai, bet aiškiai pripažino Teisingumo Teismas, kuris 38 punkte minėtame sprendime *Pitsiorlas* konstatavo, jog Taryba, nuslėpdama Pinigų komiteto ataskaitą, padarė pateisinamą klaidą.

112 Su šiais argumentais negalima sutikti tiek, kiek jie grindžiami klaidinga prielaida, nes Pirmosios instancijos teismui pateiktos bylos medžiagos turinys neleidžia daryti išvados, kad Taryba nuslėpė Bazelio-Niborgo susitarimą sudarančių dokumentų pobūdį arba prieinamumą.

113 Ieškovo tvirtinimai dėl klaidinimų ar sąmoksliškos praktikos akivaizdžiai kyla iš to, kad piktnaudžiaujamai išplečiamas Teisingumo Teismo 38 punkte minėtame sprendime *Pitsiorlas* pateiktas aiškinimas.

114 Šiame sprendime Teisingumo Teismas panaikino Pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria ieškovo pareikštas ieškinys dėl Tarybos sprendimo pripažįstamas nepriimtinu, motyvuojant tuo, jog Pirmosios instancijos teismas neteisingai išaiškino pateisinamos klaidos sąvoką, nes ją aiškino siaurinamai. Teisingumo Teismas nurodė, kad žinojimas, jog sprendimas yra galutinis, bei pagal EB 230 straipsnį nustatyto termino ieškiniui pareikšti žinojimas savaime nepašalina teisės subjekto galimybės

remtis pateisinama klaida, kuri galėtų pateisinti pavėluotą jo ieškinio pareiškimą, nes pagal nusistovėjusią teismo praktiką tokia klaida gali atsirasti, kai būtent vien atitinkamos institucijos elgesys gali pagrįstai suklaidinti teisės subjektą arba toks elgesys didžiąja dalimi lemia tokį jo suklaidinimą, o pats šis subjektas yra sąžiningas ir elgiasi taip rūpestingai, kaip turi elgtis įprastai informuotas subjektas (38 punkte minėto sprendimo *Pitsiorlas* 24 punktas).

115 Teisingumo Teismas pažymėjo, kad ieškovas, atsižvelgiant į Tarybos jam suteiktą informaciją, neturėjo jokio pagrindo ginčyti „sprendimą, kuris neleido susipažinti su dokumentu, kurio buvimas iš esmės netgi neigiamas“ ir kad tik 1999 m. lapkričio 13 d., t. y. praėjus beveik keturioms savaitėms po termino ieškiniui dėl Tarybos sprendimo pareikšti pabaigos, ECB ieškovą informavo, kad Bazelio-Niborgo susitarimą sudaro ataskaitos ir protokolai, kurių autoriai yra Valdytojų komitetas ir Pinigų komitetas (38 punkte minėto sprendimo *Pitsiorlas*, 34 punktas).

116 Kadangi ieškovas ieškinį dėl Tarybos sprendimo pareiškė 2000 m. sausio 20 dieną, t. y. per protingą terminą po to, kai jis galėjo susipažinti su šia ECB pateikta informacija, Teisingumo Teismas nusprendė, kad minėto ieškinio pavėluotas pareiškimas turi būti laikomas pateisinamu (38 punkte minėto sprendimo *Pitsiorlas*, 35 punktas).

117 Iš 38 punkte minėto sprendimo *Pitsiorlas* formuluotės negalima daryti išvados, kad Teisingumo Teismas pripažino, jog Taryba tyčia slėpė Pinigų komiteto ataskaitos egzistavimą ir kad taip ši institucija pažeidė gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus.

118 Iš tikrųjų Teisingumo Teismas teigė, kad 1999 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimas ieškovą suklaidino, nes jame nebuvo paminėtas vienas iš Bazelio-Niborgo susitarimo

dokumentų, kurio buvimas vėliau buvo atskleistas 1999 m. lapkričio 8 d. ECB laiške, ir taip ieškovą pagrįstai supainiojo, o tai pateisina, kad pastarasis per nustatytą terminą nepareiškė ieškinio dėl minėto sprendimo.

119 Taigi, atrodo, kad ieškinys dėl Tarybos sprendimo buvo pareikštas pavėluotai dėl informacijos, kuri *a posteriori* pasirodė esanti iš dalies neteisinga, tačiau Teisingumo Teismas šiuo atžvilgiu nepaminėjo tariamo nesąžiningo Tarybos elgesio, nors ieškovas savo apeliacinį skundą grindė tariamu Tarybos ir ECB sąmokslu. Tai, kad Tarybos atsakymas buvo kvalifikuotas klaidinančiu, nebūtinai reiškia, kad ji sąmoningai siekė suklaidinti ieškovą.

120 Teisingumo Teismas, nagrinėdamas jam pateiktą apeliacinį skundą, padarė visas reikalingas išvadas nuspręsdamas, kad tai, jog ieškinys pareikštas pavėluotai, yra pateisinama, ir nenagrinėdamas jokių ginčo esmės klausimų, kurių nebuvo kompetentingas spręsti (38 punkte minėto sprendimo *Pitsiorlas*, 32 punktas). Tai, kad pateisinamos klaidos sąvoka tiesiogiai kyla iš siekio, kad būtų laikomasi teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių principų, nereiškia, jog Teisingumo Teismas sprendime *Pitsiorlas* pripažino, kad Taryba, priimdama savo sprendimą, pažeidė šiuos principus.

121 Be 38 punkte minėto sprendimo *Pitsiorlas* teksto aiškinimo, Pirmosios instancijos teismo vertinimui pateiktų faktinių aplinkybių realumas pagrindžia išvadą, kad Tarybos veiksmai nebuvo klaidinantys.

122 Iš tikrųjų iš ECB pastabų matyti, kad būtent jis faktiškai turi Pinigų komiteto ataskaitą, kuri saugoma Valdytojų komiteto archyvuose. Kadangi Taryba neturi nagrinėjamo dokumento, suprantama ir priimtina, kad Taryba galėjo nežinoti apie jo egzistavimą.

123 Iš to matyti, kad ieškovas nepateikė įrodymų dėl Tarybos atlikto suklaidinimo, pasireiškusio Pinigų komiteto ataskaitos ar kitų dokumentų nuslėpimu, ir kad todėl Tarybos tylėjimas dėl minėto komiteto dokumentų turi būti aiškinamas kaip nežinojimas apie jų egzistavimą ir todėl sąžiningo Tarybos įsitikinimo išraiška priimant minėtą sprendimą, kad nėra jokio kito nei Valdančiosios tarybos ataskaita dokumento, atitinkančio prašymą susipažinti.

124 Tokiomis aplinkybėmis kaltinimas, kad dėl tariamo Tarybos klaidinimo buvo pažeisti gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai, pareiga motyvuoti ir Sprendime 93/731 įtvirtinta teisė susipažinti, turi būti atmestas.

125 Vis dėlto tai, kad šis kaltinimas atmetamas, neatsako į visus klausimus, kylančius iš trijų panaikinimo pagrindų, susijusių su principų, pareigos ir minėto sprendimo pažeidimu.

Dėl Sprendime 93/731 įtvirtintos teisės susipažinti su dokumentais pažeidimo

126 Reikia priminti, kad Taryba ir Komisija 1993 m. gruodžio 6 d. patvirtino elgesio kodeksą, kuriuo siekiama nustatyti galimybę susipažinti su jų turimais dokumentais reglamentuojančius principus. Elgesio kodeksas, be kita ko, numato tokį principą:

„Visuomenė turės kuo daugiau galimybių susipažinti su Komisijos ir Tarybos turimais dokumentais.“

127 Be to, jis numato:

„Ir Komisija, ir Taryba, kiek tai su kiekviena susiję, imsis būtinų priemonių, kad iki 1994 m. sausio 1 d. įgyvendintų šiuos principus.“

128 Įgyvendindama šį įsipareigojimą, Taryba 1993 m. gruodžio 20 d. priėmė Sprendimą 93/731.

129 Sprendimo 93/731 1 straipsnis numato:

„1. Visuomenė gali susipažinti su Tarybos dokumentais šiame sprendime numatytomis sąlygomis.

2. Tarybos dokumentu laikomas bet kokios formos raštas, kuriame nurodyti egzistuojantys šios institucijos turimi duomenys, nepažeidžiant 2 straipsnio 2 dalies.“

130 Sprendimo 93/731 2 straipsnio 2 dalis nustato:

„Kai dokumento, kurio prašoma, autorius yra fizinis arba juridinis asmuo, arba valstybė narė, kita institucija arba Bendrijos įstaiga, arba bet kokia kita nacionalinė ar tarptautinė organizacija, prašymą reikia adresuoti ne Tarybai, bet tiesiogiai dokumento autoriui.“

131 Iš Sprendimo 93/731 1 straipsnio teksto matyti, kad tai, ar Taryba tenkins prašymą susipažinti, iš tikrųjų priklauso ne tik nuo to, ar prašyme nurodyti dokumentai egzistuoja (2000 m. spalio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JT's Corporation prieš Komisiją*, T-123/99, Rink. p. II-3269, 58 punktas ir 109 punkte minėto Sprendimo *British American Tobacco (Investments) prieš Komisiją*, 35 punktas), bet taip pat nuo to, ar institucija juos turi.

132 Kalbant pirmiausia apie Pinigų komiteto dokumentus, apie kurių egzistavimą Taryba savo 1999 m. liepos 30 d. Sprendime nutylėjo, tai, jog jie egzistuoja, tapo žinoma po 1999 m. lapkričio 8 d. ECB laiško, ir to bylos šalys neginčija.

133 Tačiau šalys ginčijasi dėl klausimo, kas jais disponuoja, ir tai turi būti nustatyta siekiant išnagrinėti pagrindą dėl tariamo ieškovo Sprendime 93/731 numatytos teisės susipažinti pažeidimo. Iš tikrųjų išvada, kad Tarybos veiksmuose nėra klaidinimo, neišsprendžia problemos dėl minėto kaltinimo.

134 Tai, kad Tarybos nutylėjimas apie Pinigų komiteto dokumentus turi būti aiškinamas kaip nežinojimo apie jų egzistavimą išraiška, nebūtinai reiškia, kad ji jų neturėjo. Teoriškai įmanoma, kad Tarybos tarnyboms netobulai atlikus paiešką, ji sąžiningai, bet klaidingai, nusprendė, kad dokumentai neegzistuoja, nors jie buvo saugomi jos archyvuose. Tokia situacija galėtų pažeisti Sprendimą 93/731.

135 Taigi, kaip jau buvo patikslinta, Taryba patvirtino, kad ji netgi neturi nagrinėjamų Pinigų komiteto arba Valdytojų komiteto dokumentų.

136 Šį patvirtinimą pagrindžia ECB pareiškimai, pagal kuriuos prašyme susipažinti nurodyti dokumentai, įskaitant Pinigų komiteto ataskaitą, yra saugomi Valdytojų komiteto archyvuose, kuriuos reglamentuoja ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis.

137 Atsakydamas į šiuos pareiškimus, ieškovas nurodo, kad „arba viena iš dviejų institucijų, Taryba arba ECB, arba abi slepia tiesą“.

138 Jis pastebi, kad Taryba patvirtina taikiusi autoriaus taisyklę, bet ji „vengia <…> teigti dabar turinti Pinigų komiteto ataskaitą“, ir priduria, kad pareikšdama, jog visus šio komiteto dokumentus reikia laikyti Tarybos dokumentais, jeigu minėtas komitetas iš tikrųjų rengė institucijos darbus, Taryba „pripažįsta, kad ji turi Pinigų komiteto ataskaitą“. Be to, ieškovas mano, kad abi atsakovės 1999 m. vasarą galėjo „susitarti ir bendru sutarimu nuspręsti nagrinėjamą ataskaitą ir kitus su EPS susijusius dokumentus, t. y. visus Pinigų komiteto dokumentus, perduoti ECB, kad jie būtų apsaugoti ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalyje numatytu 30 metų terminu“ ir mano, kad reikia išsiaiškinti, kaip Pinigų komiteto ataskaita buvo „patikėta“ ECB.

139 Siekiant išspręsti šią problemą, kalbant apie prašyme susipažinti nurodytų dokumentų turėjimą arba neturėjimą, reikia pagal analogiją taikyti su ginčais dėl pačio prašomų dokumentų egzistavimo susijusią teismo praktiką.

140 Šiuo atžvilgiu iš teismo praktikos matyti, kad pagal Bendrijos aktų teisėtumo prezumpciją dokumento, su kuriuo buvo paprašyta leisti susipažinti, nebuvimas preziumuojamas, jei atitinkama institucija taip teigia. Vis dėlto tai yra paprasta

prezumpcija, kurią ieškovas gali paneigti bet kokiomis priemonėmis, remdamasis reikšminga ir neprieštaringa informacija (131 punkte minėto Sprendimo *JT's Corporation prieš Komisiją* 58 punktas ir 109 punkte minėto Sprendimo *British American Tobacco (Investments) prieš Komisiją* 35 punktas).

141 Tarybos sprendime nėra aiškaus patvirtinimo, kad ji neturi Pinigų komiteto dokumentų, o tai paaiškintina šios bylos ypatingumu, t. y. tuo, kad Taryba nustatė tik vieną prašymą susipažinti atitinkantį dokumentą ir todėl savo atsakymą motyvavo atsižvelgdama į jį. Vis dėlto Tarybos sprendimas netiesiogiai patvirtina, kad nėra jokio kito prašymą susipažinti atitinkančio dokumento ir todėl pateikia objektyvią netiesioginę, bet būtiną išvadą, kad ji tokio dokumento neturi.

142 Taigi šioje byloje reikia konstatuoti, kad ieškovas savo pastabose nenurodė reikšmingos ir neprieštaringos informacijos, kuria remiantis būtų galima nustatyti, jog Taryba turėjo dokumentus iš Pinigų komiteto.

143 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti:

— kad vien imperatyvus teiginys, kad Taryba slėpė tiesą, aiškiai neturi jokios įrodomosios galios,

— kad teiginys, jog Taryba patvirtina taikiusi autoriaus taisyklę, bet „vengia <…> teigti dabar turinti Pinigų komiteto ataskaitą", yra nesvarbus, atsižvelgiant, be to, į tai, kad Taryba tvirtina taikiusi autoriaus taisyklę Valdytojų komiteto ataskaitos atžvilgiu,

— kad ieškovo padaryta išvada, jog Taryba pripažino turinti Pinigų komiteto ataskaitą, nes pareiškė, kad visus šio komiteto dokumentus reikia laikyti Tarybos dokumentais, jeigu minėtas komitetas iš tikrųjų rengė institucijos darbus, lieka nepaaiškinta ir nepaaiškinama.

144 Kalbant apie ieškovo klausimą dėl sąlygų, kuriomis Pinigų komiteto ataskaita pateko į ECB, pastarasis patikslina, kad minėta ataskaita atsitiktinai buvo tarp Valdytojų komiteto dokumentų, kurie 1994 m. persikraustant EPI buvo perkelti iš Bazelio į Frankfurtą. Kadangi Finansų ministrai Pinigų komiteto, kaip ir Valdytojų komiteto, ataskaitos prašė ruošiantis 1987 m. rugsėjo mėnesio susirinkimui Niborge, todėl tikėtina, jog Valdytojų komiteto sekretoriatas vieną Pinigų komiteto ataskaitos egzempliorių gavo informacijos tikslais ir kad ji buvo saugoma su kitais Valdytojų komiteto dokumentais.

145 Reikia pažymėti, kad ieškovas nepateikė jokių rimtų įrodymų, leidžiančių paneigti ECB pareiškimus.

146 Tokiomis aplinkybėmis Taryba negali būti kaltinama kaip nors pažeidusi Sprendimą 93/731, kuris numato teisę susipažinti tik su šios institucijos turimais dokumentais.

147 Iš to, kas nustatyta, matyti, kad diskusija tarp šalių dėl Pinigų komiteto dokumentų priskyrimo Tarybai, atsižvelgiant į minėto komiteto sudėtį ir jam suteiktus įgaliojimus, yra nereikšminga.

148 Antra, kalbant apie Valdytojų komiteto dokumentus, šalys neginčija nei jų egzistavimo, nei tai, kad juos turi ECB.

149 Todėl ir tuo pačiu pagrindu, koks buvo nurodytas šio sprendimo 146 punkte, Taryba negali būti kaltinama pažeidusi Sprendimą 93/731, kalbant apie galimybę susipažinti su iš Valdytojų komiteto dokumentais.

Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo

150 Reikia priminti, kad kaip matyti iš nusistovėjusios teismo praktikos, EB 253 straipsnyje reikalaujama motyvacija turi būti pritaikyta prie ginčijamo akto pobūdžio, turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti Bendrijos institucijos, kuri priėmė ginčijamą teisės aktą, samprotavimus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti jo priėmimo pagrindą, o Teisingumo Teismas galėtų vykdyti kontrolę. Pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į kiekvieną atvejį atskirai, tai yra į akto turinį, nurodytų priežasčių pobūdį bei asmenų, kuriems aktas skirtas, ar kitų asmenų, kurie konkrečiai ir asmeniškai su juo susiję, interesus gauti paaiškinimus. Motyvuojant nebūtina nurodyti visų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar nurodytos priemonės priežastys atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jų formuluotę, bet ir turinį bei visus nagrinėjamą klausimą reglamentuojančius teisės aktus (2003 m. kovo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Interporc prieš Komisiją*, C-41/00 P, Rink. p. I-2125, 55 punktas; 1999 m. liepos 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Rothmans prieš Komisiją*, T-188/97, Rink. p. II-2463, 36 punktas; 2000 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kuijer prieš Tarybą*, T-188/98, Rink. p. II-1959, 36 punktas ir 131 punkte minėto sprendimo *JT'S Corporation prieš Komisija* 63 punktas).

151 Be su tariamo Tarybos klaidinimo, susijusio su 1999 m. liepos 30 d. Sprendimo motyvavimu, pasekmių, t. y. kaltinimo, jau išnagrinėto šio sprendimo 124 punkte, ieškovas teigia, jog Tarybos tvirtinimas, jog sprendimas yra pagrįstas „autoriaus taisykle“, yra minėto sprendimo aiškinimas *a posteriori* ir negali būti vertinamas kaip teisėtas jo motyvavimas.

152 Vis dėlto reikia pažymėti, kad toks Tarybos sprendimo tekstas, kokį 1999 m. rugpjūčio 2 d. laišku gavo ieškovas, yra aiškus ir kad jame aiškiai ieškovui nurodyta, jog prašomą dokumentą, t. y. Valdytojų komiteto ataskaitą dėl EPS stiprinimo, kuri buvo „paskelbta“ 1987 m. rugsėjo 8 d. Niborge, parengė centrinių bankų valdytojai, ir kad jam reikėjo tiesiogiai centrinių bankų valdytojams arba ECB pateikti savo prašymą.

153 Vis dėlto, nepaisant neteisingo sąvokos „paskelbtas“ vartojimo ir to, kad nėra aiškaus „dokumento autoriaus“ paminėjimo, reikia pripažinti, kad 1999 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimo motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio ir Sprendimo 93/731 7 straipsnio 3 dalies reikalavimus ta prasme, kad ieškovas turėjo galimybę susipažinti su sprendimo atmesti jo prašymą pagrindais ir kad pats Pirmosios instancijos teismas gali įgyvendinti minėto sprendimo kontrolės funkciją.

154 Pirmosios instancijos teismas, be to, pabrėžia, jog Taryba tvirtina, kad nors 1999 m. liepos 30 d. Sprendime atmesti aiškiai neminima Sprendimo 93/731 2 straipsnio 2 dalis, iš jo teksto matyti, kad jis pagrįstas šiame straipsnyje nustatyta autoriaus taisykle.

155 Vis dėlto reikia pažymėti, kad tokiame Tarybos sprendime, kokį 1999 m. rugpjūčio 2 d. laišku gavo ieškovas, pirmiausia yra nuoroda į tai, kad prašymas susipažinti buvo

įregistruotas generaliniame sekretoriate pagal Sprendimo 93/731 7 straipsnio 1 dalį, vėliau dokumento pabaigoje ieškovui patariama kreiptis į centrinių bankų valdytojus arba ECB „pagal sprendimo 2 straipsnio 2 dalį“.

156 Taigi, atrodo, kad Tarybos sprendime galėjo būti nuoroda tik į Sprendimo 93/731 2 straipsnio 2 dalį, kuri numato autoriaus taisyklę, pagal kurią dokumentą turinti institucija gali atsisakyti leisti susipažinti su juo ir nukreipti prašantįjį asmenį pas dokumento autorių.

157 Kadangi Taryba neturėjo Pinigų komiteto dokumento, jos 1999 m. liepos 30 d. sprendimas, griežtai tariant, nėra toks autoriaus taisyklės taikymas, koks numatytas Sprendimo 93/731 2 straipsnio 2 dalyje. Vis dėlto šis konstatavimas nėra toks, kad paneigtų išvadą, jog Taryba nepažeidė motyvavimo pareigos.

158 Galiausiai reikia pabrėžti, kad Tarybos sprendimo motyvavimas paaiškinamas šios bylos ypatingumu, t. y. tuo, jog Taryba nustatė vieną prašymą susipažinti atitinkantį dokumentą ir todėl savo atsakymą motyvavo šio dokumento atžvilgiu.

159 Kaip jau buvo patikslinta, Tarybos sprendimas apima netiesioginį patvirtinimą, jog nėra kitų prašymą susipažinti atitinkančių dokumentų, kuris siekiant veiksmingos ieškovo teisminės apsaugos teisiškai laikomas ginčytinu atsisakymu leisti susipažinti.

160 Tokiomis aplinkybėmis negalima Tarybos kaltinti nemotyvavus atsisakymo leisti susipažinti su tiksliai neidentifikuotais dokumentais tik dėl to, kad ji aiškiai nenurodė, kad, jos nuomone, nebuvo jokio kito prašymą susipažinti atitinkančio dokumento, išskyrus Valdytojų komiteto ataskaitą.

161 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad ieškinio pagrindas, pagrįstas pareigos motyvuoti nesilaikymu, turi būti atmestas.

Dėl gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimo

162 Nors tai, kaip Taryba vertino ieškovo prašymą susipažinti, negali būti kvalifikuota jo klaidinimu (žr. minėtą 123 punktą), reikia patikrinti, ar dėl minėto vertinimo nebuvo pažeisti gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai.

163 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad viena iš Bendrijos teisės sistemos administracinėse procedūrose užtikrinamų garantijų yra gero administravimo principas, su kuriuo siejasi kompetentingos institucijos pareiga rūpestingai ir nešališkai ištirti visas bylos aplinkybes (žr. 2002 m. kovo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ABB Asea Brown Boveri prieš Komisiją*, T-31/99, Rink. p. II-1881, 99 punktą ir minėtą teismų praktiką).

164 Šioje byloje savo pirmuoju 1999 m. gegužės 11 d. laišku Taryba ieškovui atsakė neradusi ieškomo dokumento, o 1999 m. rugpjūčio 2 d. laišku pranešė, jog prašomas susitarimas buvo susijęs su 1987 m. rugsėjo 8 d. Niborge Valdytojų komiteto „paskelbta“ ataskaita, jog ji pati niekada neturėjo priimti sprendimo šiuo atžvilgiu ir kad reikėjo kreiptis į centrinių bankų valdytojus arba ECB.

165 Reikia pabrėžti, kad:

— ieškovo prašymas buvo pagrįstas Sprendimu 93/731, kurio pirmasis straipsnis numato, kad „visuomenė gali susipažinti su Tarybos dokumentais šiame sprendime numatytomis sąlygomis“ ir kad „Tarybos dokumentu laikomas bet kokios formos raštas, kuriame nurodyti egzistuojantys šios institucijos turimi duomenys“,

— kai Taryba, kaip šioje byloje, neturi prašyme susipažinti nurodytų dokumentų, Sprendimas 93/731 jos neįpareigoja ieškoti ir nustatyti atitinkamų dokumentų, jų autorių ir jų turėtojų tam, kad apie tai informuotų prašantįjį susipažinti,

— vis dėlto Taryba šiuo atveju ieškojo ir nustatė prašyme susipažinti nurodytus dokumentus, t. y. Valdytojų komiteto ataskaitą, ir pagrįstai nukreipė ieškovą į dokumento turėtoją ECB.

166 Šiuo atžvilgiu iš Tarybos pateikto atsakymo į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą aišku, kad institucija atsakovė perdavė ECB ieškovo pakartotinį

prašymą ir tuo pačiu paprašė perduoti dokumentą, kuriame yra susitarimas, kurį priėmė centrinių bankų valdytojai dėl EPS techninių reformų stiprinimo 1987 m. rugsėjo 12 d. patvirtinto neoficialaus valstybių narių Finansų ministrų susitikimo Niborge metu. Į Tarybos prašymą buvo atsakyta 1987 m. rugsėjo 18 d. spaudos pranešimu, kuriame minima tik valstybių narių centrinių bankų Valdytojų komiteto ataskaita ir nėra jokios nuorodos į Pinigų komiteto ataskaitą.

167 Taryba taip pat įrodė, kad atliko vidinę paiešką, jog įsitikintų, kad po minėto neoficialaus valstybių narių Finansų ministrų susitikimo jai nebuvo perduotas joks dokumentas, kuriame būtų Bazelio-Niborgo susitarimas.

168 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pagrindą dėl gero administravimo principo pažeidimo.

169 Kalbant apie teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimą, reikia priminti, kad kiekvienas asmuo, esantis tokioje padėtyje, kurioje Bendrijos administracija paskatino jo pagrįstų lūkesčių atsiradimą, gali remtis šiuo principu (1987 m. kovo 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van den Bergh en Jurgens et Van Dijk Food Products prieš Komisiją*, 265/85, Rink. p. 1155, 44 punktas ir 1990 m. birželio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sofrimport prieš Komisiją*, C-152/88, Rink. p. I-2477, 26 punktas). Be to, asmuo negali remtis šiuo principu, jeigu administracija nėra jam pateikusi konkrečių garantijų (žr. 2000 m. sausio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mehibas Dordtselaan prieš Komisiją*, T-290/97, Rink. p. II-15, 59 punktą ir minėtą teismų praktiką).

170 Šioje byloje pakanka konstatuoti, jog ieškovas nepateikė jokio įrodymo, kad Taryba jam suteikė konkrečių garantijų dėl Bazelio-Niborgo susitarimą sudarančių dokumentų atskleidimo. Iš tikrųjų, atrodo, kad ieškovas apsiribojo tik abstrakčiu šio pagrindo nurodymu ir nepaaiškino, kuo pasireiškė tariamas šio principo pažeidimas.

171 Todėl pagrindą dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo reikia atmesti.

172 Iš visų aukščiau nurodytų argumentų matyti, kad ieškovo pareikštas ieškinys tiek, kiek juo siekiama Tarybos sprendimo panaikinimo, turi būti atmestas.

2. *Dėl prašymo panaikinti ECB sprendimą*

a) Dėl prieštaravimo dėl Sprendimo 1999/284 1 straipsnio ir ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo

173 Nors ieškovas savo pastabose aiškiai nenurodo, iš šių pastabų, ir ypač nagrinėjant pagrindus, grindžiamus pagrindinio skaidrumo principo ir teisės susipažinti su dokumentais pažeidimu ir piktnaudžiavimu įgaliojimais, matyti, kad ieškovas teigia prieštaravimą dėl Sprendimo 1999/284 1 straipsnio ir ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo, o šios nuostatos atžvilgiu jį grindžia dviem pagrindais.

174 Taigi ieškovas teigia, viena vertus, kad ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis pažeidžia ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį bei neturi teisinio pagrindo, ir, kita vertus, kad Sprendimo 1999/284 1 straipsnis ir ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis, kuriais grindžiamas ECB sprendimas, prieštarauja pagrindiniam skaidrumo principui ir teisei susipažinti su dokumentais, kokia pripažįstama teismo praktikoje ir nustatyta ES 1 ir ES 6 straipsniuose, bei EB 110 straipsnio 2 dalyje ir EB 255 straipsnio 1 dalyje.

Dėl prieštaravimo dėl Sprendimo 1999/284 1 straipsnio neteisėtumo

175 Kalbant apie prieštaravimą dėl Sprendimo 1999/284 1 straipsnio neteisėtumo, reikia priminti, kad savo pirmąjį prašymą susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu grindęs Sprendimu 1999/284, ieškovas pagal ECB jam pateiktas nuorodas suformulavo naują specialiai ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi pagrįstą prašymą tam, kad būtų sutrumpintas 30 metų konfidencialumo laikotarpis. Tai, kad 1999 m. liepos 27 d. ieškovo laiškas klaidingai pavadintas „patvirtinantis prašymas“, yra nereikšminga.

176 ECB sprendimu Valdančioji taryba, taikydama ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalį, o ne remdamasi Sprendimu 1999/284, atmetė būtent šį antrąjį prašymą.

177 Taigi net darant prielaidą, kad pagrindas, grindžiamas Sprendimo 1999/284 1 straipsnio neteisėtumu dėl skaidrumo principo ir teisės susipažinti su dokumentais pažeidimo, gali būti priimtinas, jis turi būti atmestas kaip nereikšmingas šioje byloje. Iš tikrųjų, netgi darant prielaidą, kad šis pagrindas yra pagrįstas, net ir pripažinus šį straipsnį neteisėtu, tai neturėtų įtakos ECB sprendimo galiojimui.

Dėl prieštaravimo dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo

— Dėl prieštaravimo dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo priimtinumo

178 ECB teigia, kad ieškovo dublike pateikti argumentai, susiję su ECB įgaliojimais reglamentuoti naudojimąsi Valdytojų komiteto archyvais ir tuo, kad jo Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis nėra teisinis pagrindas, yra naujas pagrindas, kurio pagal Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalį negalima pateikti vykstant procesui.

179 Iš Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto ir 48 straipsnio 2 dalies nuostatų matyti, jog ieškinyje turi būti nurodoma teisinių pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka ir kad vykstant procesui negalima pateikti naujų teisinių pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui. Tačiau pagrindas, kuris toliau plėtoja anksčiau tiesiogiai ar netiesiogiai ieškinyje nurodytą pagrindą ir glaudžiai su juo susijęs, turi būti pripažintas priimtinu (1990 m. rugsėjo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hanning prieš Parlamentą*, T-37/89, Rink. p. II-463, 38 punktas ir 1998 m. liepos 17 d. *Thai Bicycle prieš Tarybą*, T-118/96, Rink. p. II-2991, 142 punktas).

180 Matyti, kad ieškovas savo ieškinyje ginčijo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalį. Taigi ieškovas tvirtino, kad, nors Sprendimas 1999/284 darė nuorodą į ECB ir EPI, jis visiškai „pamiršo“ Valdytojų komiteto archyvus, kurie buvo netgi senesni ir kuriuos reglamentavo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis. Ši nuostata, anot

ieškovo, draudžia susipažinti su labai daug įvairių dokumentų, dėl jos jo teisė susipažinti su dokumentais tampa niekine ir pažeidžiamas pagrindinis skaidrumo principas, įtvirtintas ES 1 ir ES 6 straipsniuose, taip pat EB 110 straipsnio 2 dalyje ir EB 255 straipsnio 1 dalyje bei teismo praktikoje.

181 Atsakydamas į šį pagrindą dėl Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo, ECB patvirtina, kad Valdytojų komiteto archyvuose saugomų dokumentų statusas ir specifinis pobūdis paaiškina ir pateisina tai, kad jiems netaikomas Sprendimas 1999/284, ir visiškai teisėtą ypatingos teisinės tvarkos, nustatytos minėtame 23 straipsnyje, priėmimą. Palaikydamas šį teiginį, atsakovas teigia, kad Valdytojų komiteto archyvuose yra, viena vertus, Valdytojų komiteto, pavaduotojų komiteto, pakomitečių, ekspertų grupių ir, kita vertus, Pinigų komiteto, kurie visi yra trečiosios šalys ECB atžvilgiu, parengtų dokumentų.

182 Tokiomis aplinkybėmis ieškovas dublike teigė, kad ECB viršijo savo įgaliojimus Darbo reglamente reglamentuodamas naudojimąsi Valdytojų komiteto archyvais, tuo pažeisdamas ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį, kuri jo neįgaliojo reglamentuoti „trečiųjų šalių reikalų“.

183 Taigi, atrodo, kad pagrindas grindžiamas ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl to, jog buvo pažeistas ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalis, plėtoja tos pačios nuostatos neteisėtumu dėl skaidrumo principo ir teisės susipažinti su dokumentais pažeidimu grindžiamą ir ieškinyje netiesiogiai nurodytą pagrindą, kuris yra glaudžiai su juo susijęs. Todėl jis turi būti laikomas priimtinu.

— Dėl pagrindo, grindžiamo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl to, jog buvo pažeista ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalis

184 Pirmiausia reikia priminti, kokiomis aplinkybėmis buvo priimta ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis.

185 1992 m. vasario 7 d. Europos Sąjungos sutarties Baigiamajame akte yra Deklaracija Nr. 17, numatanti:

„Konferencija teigia, kad sprendimų priėmimo proceso skaidrumas stiprina institucijų demokratiškumą bei visuomenės pasitikėjimą administracija. Todėl konferencija rekomenduoja Komisijai vėliausiai 1993 m. pateikti Tarybai ataskaitą dėl priemonių, skirtų padidinti visuomenės galimybes susipažinti su institucijų turima informacija.“

186 Per 1992 m. spalio 16 d. Birmingemo Europos Vadovų tarybos baigiamąją konferenciją valstybių arba vyriausybių vadovai priėmė deklaraciją „Artimesnė piliečiams Bendrija“, kurioje pabrėžė būtinybę Bendriją padaryti atviresnę. Šis įsipareigojimas buvo patvirtintas 1992 m. gruodžio 12 d. Edinburgo Europos Vadovų taryboje.

187 1993 m. gegužės 5 d. Komisija perdavė Tarybai, Parlamentui ir Socialinių ir Ekonomikos reikalų komitetui pranešimą 93/C 156/05 dėl susipažinimo su institucijų dokumentais. Jame buvo lyginamojo tyrimo dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais valstybėse narėse bei kai kuriose trečiosiose šalyse rezultatai ir išvada, kuri, atrodo, siekė nurodyti, jog reikia labiau plėtoti galimybę susipažinti su dokumentais Bendrijos lygmeniu.

188 1993 m. birželio 2 d. Komisija priėmė pranešimą 93/C 166/04 dėl skaidrumo Bendrijoje, kuriame nustatyti pagrindiniai galimybei susipažinti su dokumentais taikomi principai.

189 1993 m. birželio 22 d. per Europos Vadovų tarybą Kopenhagoje Taryba ir Komisija buvo paprašytos „tęsti darbą remiantis principu, kad piliečiai turi turėti kuo didesnę galimybę susipažinti su informacija“.

190 1993 m. gruodžio 6 d. Taryba ir Komisija priėmė elgesio kodeksą, kuriuo buvo siekiama nustatyti principus, taikomus galimybei visuomenei susipažinti su dokumentais, kuriuos jos turi, sutarusios, jog kiekviena iš dviejų institucijų iki 1994 m. sausio 1 d. specifinėmis reglamentuojančiomis nuostatomis įgyvendins šiuos principus.

191 Vykdydama šį įsipareigojimą Taryba 1993 m. gruodžio 20 d. priėmė Sprendimą 93/731, o Komisija 1994 m. vasario 8 d. priėmė Sprendimą 94/90/EAPB, EB, Euratomas dėl galimybės visuomenei susipažinti su Komisijos dokumentais (OL L 46, p. 58).

192 1994 m. sausio 1 d. prasidėjo antrasis EPS etapas, pasireiškęs EPI įsteigimu ir Valdytojų komiteto panaikinimu. 1997 m. birželio 3 d. EPI priėmė Sprendimą Nr. 9/97 dėl galimybės visuomenei susipažinti su jos administraciniais dokumentais (OL L 90, 1998, p. 43), t. y. visais bet kokios formos raštais, kuriuose yra faktinių duomenų ir kurie susiję su EPI organizavimu ir funkcionavimu.

193 1998 m. birželio 1 d. ECB įsteigimas užbaigė EPI, kuris, įsteigus ECB, pagal EB 123 straipsnį buvo panaikintas, užduotis.

194 Esant tokioms aplinkybėms, taikydamas ECBS 12 straipsnio 3 dalį, ECB 1998 m. liepos 7 d. priėmė savo Darbo reglamentą, po kurio parengimo netrukus buvo priimtas 1998 m. lapkričio 3 d. Sprendimas 1999/284.

195 Atsižvelgdamas į ECB teiginį, kurį ginčijo ieškovas, kad jis yra trečiasis asmuo Valdytojų komiteto archyvuose saugomų dokumentų atžvilgiu, ir tai pateisina jo Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalyje nustatytą specialią teisinę tvarką, nustatytą galimybei susipažinti su minėtais dokumentais, ieškovas teigia, kad ECB, pažeisdamas ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį, kuri nesuteikia įgaliojimų reglamentuoti „trečiųjų asmenų reikalus“, viršijo savo kompetencijos ribas, Darbo reglamente reglamentuodamas galimybę susipažinti su Valdytojų komiteto archyvais.

196 ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalis numato, kad „Valdančioji taryba priima darbo reglamentą, kuriuo nustatoma ECB vidinė organizacija ir sprendimus priimantys organai“.

197 Šio sprendimo 72 punkte minėtame Sprendime *Nyderlandai prieš Tarybą* (37 punktas) Teisingumo Teismas nurodė, kad reikia pripažinti, jog kol Bendrijos teisės aktų leidėjas nepriėmė bendrojo teisės akto dėl visuomenės teisės susipažinti su Bendrijos institucijų turimais dokumentais, jos turi imtis priemonių, kurių tikslas yra nagrinėti tokius prašymus pagal jų vidaus organizacinius įgaliojimus, leidžiančius imtis atitinkamų priemonių, kad jų vidinis funkcionavimas vyktų laikantis gero administravimo principo.

198 Šioje byloje, kadangi priimant Darbo reglamentą ir jo pakeitimą 1999 m. balandžio 22 d., nebuvo jokio bendrojo teisės akto dėl teisės visuomenei susipažinti su Bendrijos institucijų arba įstaigų turimais dokumentais, ECB pagal Darbo reglamentą buvo įgaliotas priimti priemones, reglamentuojančias prašymų susipažinti su jo turimais, jo priimtais arba gautais dokumentais svarstymo tvarką, neatsižvelgiant į minėtų dokumentų kilmę arba autorių.

199 Tai, kad ECB nustatė specialias Darbo reglamente esančias taisykles, taikomas galimybei susipažinti su Valdančiosios tarnybos archyvuose saugomais dokumentais, kurių autorių atžvilgiu jis turi tariamą trečiojo asmens statusą, negali pažeisti ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalies. Kitaip tariant, netgi darant prielaidą, jog ECB iš tikrųjų gali būti laikomas trečiuoju asmeniu Valdytojų komiteto archyvuose saugomų dokumentų autorių atžvilgiu, jis, Darbo reglamente nustatydamas specialią teisinę tvarką galimybei susipažinti su šiais dokumentais, vis tiek veikė pagal ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį.

200 Be to, reikia pabrėžti, kad Sprendime 93/731 ir Sprendime 94/90 Taryba ir Komisija reglamentavo galimybę susipažinti su jų turimais dokumentais, įskaitant tuos, kurie buvo priimti kitų įstaigų, vis dėlto numatydamos, kad prašymai susipažinti su pastaraisiais dokumentais turi būti tiesiogiai pateikti jų autoriams, o tai atitinka „autoriaus taisyklę“.

201 Tokiomis aplinkybėmis, pagrindas, grindžiamas tuo, kad ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis buvo priimta pažeidžiant ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalį, turi būti atmestas.

202 Papildomai reikia pabrėžti, jog ECB, remdamasi savo teigiamu trečiojo asmens statuso Valdytojų komiteto archyvuose saugomų dokumentų autorių atžvilgiu, daro išvadą, kuriai negali būti pritarta.

203 ECB iš šio trečiojo asmens statuso daro išvadą, kad jis administruoja Valdytojų komiteto dokumentus kaip nacionalinių centrinių bankų, kurie yra minėtų dokumentų autoriai ir kuriems ieškovas turėjo pateikti savo prašymą susipažinti, sekretoriatas. Šie argumentai prieštarauja ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 daliai ir Valdytojų komiteto sprendimui, kuris buvo priimtas atsakant į ieškovo prašymą.

204 Iš tikrųjų matyti, kad ECB savo Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalyje galimybei susipažinti su Valdytojų komiteto archyvuose saugomais dokumentais nustatė specialią teisinę tvarką, kurios įgyvendinimas yra patikėtas Valdančiajai tarybai, nenumatydamas autoriaus taisyklės taikymo. Todėl iš tikrųjų Valdančioji taryba priėmė sprendimą dėl ieškovo prašymo sutrumpinti konfidencialumo laikotarpį pagrįstumo, nenurodydama suinteresuotajam asmeniui kreiptis į nacionalinius centrinius bankus.

205 Bet kuriuo atveju šie ECB argumentai, kurie prieštarauja taikomiems teisės aktams ir šiuo atžvilgiu priimtam sprendimui, neturi reikšmės šio ginčo išsprendimui ir neleidžia suabejoti šio sprendimo 201 punkte padaryta išvada.

— Dėl pagrindo, susijusio su ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl to, kad buvo pažeista teisė susipažinti su dokumentais ir pagrindinis skaidrumo principas

206 Ieškovas teigia, pirma, kad dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies ES 1 6 straipsniai, EB 110 straipsnio 2 dalis ir EB 255 straipsnio 1 dalis, kuriais pagrįsta jo teisė susipažinti su ECB dokumentais, praranda prasmę.

207 Vis dėlto vien perskaičius minėtas nuostatas matyti, kad šis ieškovo tvirtinimas yra nepagrįstas.

208 Reikia priminti, kad 1999 m. gegužės 1 d. įsigaliojusia Amsterdamo sutartimi valstybės narės į EB sutartį įtraukė naują su galimybe susipažinti su dokumentais susijusį straipsnį, t. y. EB 255 straipsnį. Šis straipsnis numato:

„1. Visi Sąjungos piliečiai ir visi fiziniai ar juridiniai asmenys, gyvenantys ar turintys registruotą buveinę valstybėje narėje, turi teisę, laikydamiesi pagal 2 ir 3 dalis nustatytinų principų bei sąlygų, susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais.

2. Bendruosius principus ir visuomenės arba asmens interesais grindžiamus apribojimus, reglamentuojančius šią teisę susipažinti su dokumentais, per dvejus metus nuo Amsterdamo sutarties įsigaliojimo 251 straipsnyje nurodyta tvarka nustato Taryba.

3. Kiekviena pirmiau nurodyta institucija savo Darbo tvarkos taisyklėse išsamiau išdėsto konkrečias savo dokumentų prieinamumo nuostatas.“

209 Iš pačios EB 255 straipsnio formuluotės matyti, kad šiame straipsnyje daroma nuoroda tik į teisę susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais. Be to pagal EB 110 straipsnio 2 dalies ketvirtąją pastraipą „ECB priimtiems reglamentams ir sprendimams taikomi (tik) 253, 254 ir 256 straipsniai“.

210 Atrodo, kad ieškovas savo su teise susipažinti su ECB dokumentais susijusį argumentavimą grindė klaidinga EB 110 straipsnio 2 dalies ketvirtosios pastraipos versija, pagal kurią „ECB priimtiems reglamentams ir sprendimams taikomi 253–256 straipsniai“.

211 Ši faktinė klaida, kuri galėjo atsirasti kai kuriose neoficialiose EB sutarties suvestinėse redakcijose, įvyko greičiausiai dėl neteisingo Amsterdamo sutarties 12 straipsnio 2 dalies taikymo, pagal kurį kryžminės nuorodos į straipsnius EB sutartyje turi būti suderintos su minėto straipsnio 1 dalyje numatyta nauja numeracija.

212 Iš Amsterdamo sutarties aiškiai matyti, kad ji nepakeitė EB 108a straipsnio (dabar – EB 110 straipsnis), kuris buvo suformuluotas taip: „ECB priimtiems reglamentams ir sprendimams taikomi 190, 191 ir 192 straipsniai“. Taigi Amsterdamo sutartimi šis sąrašas nebuvo papildytas nauju EB sutarties 191a straipsniu (dabar – EB 255 straipsnis) dėl teisės susipažinti su dokumentais. Tokiomis aplinkybėmis pagal Amsterdamo sutarties 12 straipsnio 2 dalį kryžminė nuoroda į EB 110 straipsnį reiškia „253, 254 ir 256 straipsnius“.

213 Matyti, kad visų pasirašiusiųjų valstybių sutikimu minėta faktinė klaida buvo oficialiai ištaisyta ir kad, priėmus 1999 m. kovo 16 d. pasirašytą Amsterdamo sutarties klaidų ištaisymo protokolą, nėra jokių abejonių, jog EB 255 straipsnio 1 dalis netaikoma ECB.

214 Tokiomis aplinkybėmis ieškovo argumentai dėl tariamo EB 255 straipsnio tiesioginio veikimo yra nereikšmingi, primintina, kad Pirmosios instancijos teismas aiškiai nurodė, jog minėta nuostata nėra tiesiogiai taikoma, nes nėra besąlyginė ir jos įgyvendinimas priklauso nuo vėlesnių priemonių priėmimo (2001 m. gruodžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Petrie ir kt. prieš Komisiją*, T-191/99, Rink. p. II-3677, 35 punktas).

215 Be to tai, kad, kaip nurodė ieškovas, EB 255 straipsnį reikia skaityti „atsižvelgiant į ES 1 ir 6 straipsnius“, nepaneigia teiginio dėl EB 225 straipsnio netaikymo ECB.

216 Reikia pridurti, kad ES 1 straipsnio antroji pastraipa, pagal kurią „ši Sutartis ženklina naują glaudesnės Europos tautų sąjungos kūrimo etapą, kai sprendimai priimami kuo atviriau ir kuo labiau priartinant juos prie piliečio“, nėra tiesiogiai taikoma, nes nagrinėjama nuostata nėra laikoma „aiškia“ 1963 m. vasario 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Van Gend en Loos* (26/62, Rink. p. 1) prasme (214 punkte minėto Sprendimo *Petrie ir kt. prieš Komisiją*, 35 punktas).

217 Kalbant apie ES 6 straipsnį, reikia priminti, kad Mastrichto sutartis į sutartis įtraukė principą, jog Sąjunga turi gerbti pagrindines teises. ES 6 straipsniu siekiama, jog šios teisės būtų užtikrintos „kaip bendri Bendrijos teisės principai“.

218 Antra, ieškovas būtent teigia, jog ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis tiesiogiai pažeidžia Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo praktiką, kuri pagrindinį skaidrumo principą (150 punkte minėto Sprendimo *Rothmans prieš Komisiją*, 55 punktas), teisės į informaciją principą bei teisę susipažinti su dokumentais pripažino neatskiriamais demokratijos principo elementais (1999 m. liepos 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hautala prieš Tarybą*, T-14/98, Rink. p. II-2489, 82 ir 87 straipsniai).

219 ECB ginčija, jog Bendrijos teisėje egzistuoja pagrindinis teisės principas, numatantis bendrąją teisę susipažinti su jo ir Bendrijos institucijų dokumentais. Nors tokiu principu pagrįsti argumentai buvo keletą kartų pateikti Bendrijos teismams, nė vienas iš jų nemanė esant būtina juos nagrinėti.

220 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad 2001 m. gruodžio 6 d. Sprendime *Taryba prieš Hautala* (C-353/99 P, Rink. p. I-9565) Teisingumo Teismas nurodė, jog jis savo 72 punkte minėtame sprendime *Nyderlandai prieš Tarybą* pabrėžė teisės visuomenei susipažinti su viešųjų valdžios institucijų turimais dokumentais svarbą ir priminė, kad Deklaracija Nr. 17 šią teisę sieja su „demokratiniu institucijų pobūdžiu“. Tuomet Teisingumo Teismas manė, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, jog Sprendimo 93/731 4 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad Taryba turi pareigą išnagrinėti, ar reikia leisti iš dalies susipažinti su duomenimis, kuriems netaikomos išimtys, ir panaikino ginčijamą sprendimą „nematydamas būtinybės nagrinėti, ar, kaip (teigia) Taryba ir Ispanijos vyriausybė, Pirmosios instancijos teismas neteisingai rėmėsi teisės į informaciją principo buvimu“ (minėto Sprendimo *Taryba prieš Hautala* 31 punktas).

221 Bet kuriuo atveju, netgi darant prielaidą, kad teisė susipažinti su viešų Bendrijos institucijų, įskaitant ECB, turimais dokumentais kaip bendrasis teisės principas gali būti laikoma Bendrijos teisės sistemos saugoma pagrindine teise, prieštaravimas dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo dėl tokio principo pažeidimo yra nepriimtinas.

222 Reikia priminti, kad pagrindinės teisės negali būti laikomos „absoliučiomis teisėmis“ ir „teisėta šių teisių taikymui nustatyti tam tikras Bendrijos siekiamo bendrojo intereso tikslu pateisinamas ribas, jei nepažeidžiamas šių teisių turinys“ (1974 m. gegužės 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nold prieš Komisiją*, 4/73, Rink. p. 491, 14 punktas).

223 Kalbant apie teisę susipažinti su dokumentais, su viešojo intereso ar privataus intereso apsauga susiję motyvai gali pagrįstai ją apriboti.

224 Taigi reikia pažymėti, kad elgesio kodeksas nurodo, kad negali būti leista susipažinti su dokumentu, jei jo atskleidimas galėtų pažeisti viešojo interesą užtikrinti „stabilią valiutą“.

225 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, p. 43), taikomas nuo 2001 m. gruodžio 3 d., kurio tikslas yra ne tik padaryti visuomenės teisę susipažinti su dokumentais kuo veiksmingesne, bet ir numatyti tokios galimybės ribas pagal EB 255 straipsnio 2 dalį, nustato tam tikrus viešuosius ir privačiuosius interesus, kurie yra saugomi numatant teisės susipažinti išimtis.

226 Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies a punktas, be kita ko, numato, kad institucijos nesuteikia galimybės susipažinti su dokumentais, dėl kurių atskleidimo nukentėtų su „Bendrijos arba valstybės narės finansine, pinigų ar ekonomine politika“ susijusio visuomenės intereso apsauga.

227 Be to, Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies a punkte numatytos galimybės susipažinti su dokumentais išimtys yra privalomojo pobūdžio. Iš to darytina išvada, kad institucijos privalo neleisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su šiomis išimtimis, jei pateikiami įrodymai dėl atitinkamų aplinkybių buvimo (žr. pagal analogiją 1997 m. kovo 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *WWF UK prieš Komisiją*, T-105/95, Rink. p. II-313, 58 punktą ir 2000 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Denkavit Nederland prieš Komisiją*, T-20/99, Rink. p. II-3011, 39 punktą), ir, priešingai nei Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse paminėtos išimtys, šis tekstas nenumato jokio palyginimo su „viršesniu viešuoju interesu“.

228 Taip pat reikia pabrėžti, kad ECBS statuto 10 straipsnio 4 dalis aiškiai numato, kad Valdančiosios tarybos posėdžiai yra konfidencialūs ir kad skaitant kartu EB

110 straipsnį ir EB 255 straipsnį matyti, jog ši nuostata netaikoma ECB ir tuo pačiu, kad egzistuoja speciali, lyginant su Europos Parlamente, Taryboje ir Komisijoje taikoma tvarka, ECB nustatyta susipažinimo su dokumentais tvarka.

229 Šios specialios nuostatos yra susijusios su EB sutartimi ECB patikėtais uždaviniais, kuriuos, kaip akivaizdžiai siekė EB sutarties rengėjai, ECB turi įgyvendinti savarankiškai (žr. šiuo klausimu 2003 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš ECB*, C-11/00, Rink. p. I-7147, 130 punktą).

230 Reikia priminti, kad ECBS yra sudaryta iš ECB ir nacionalinių centrinių bankų, ir kad jai vadovauja ECB sprendimus priimantys organai, t. y. Valdančioji taryba ir Vykdomoji valdyba. Pagal EB 105 straipsnį pagrindiniai ECBS uždaviniai yra nustatyti ir įgyvendinti Bendrijos pinigų politiką, atlikti užsienio valiutų operacijas, laikyti ir valdyti valstybių narių oficialiąsias užsienio valiutos atsargas ir skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą. ECB priima reglamentus ir sprendimus, reikiamus ECBS patikėtiems uždaviniams vykdyti (EB 110 straipsnis).

231 Taigi atrodo, kad su Bendrijos pinigų politika susijusio viešojo intereso apsauga yra teisėtas motyvas apriboti pagrindine teise laikomą teisę susipažinti su Bendrijos valdžios institucijų saugomais dokumentais.

232 Šioje byloje ieškovas ginčija ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies, kuri, be kita ko, numato 30 metų konfidencialumo laikotarpį Valdytojų komiteto archyvuose

saugomiems dokumentams, teisėtumą. Kaip savo pastabose patikslino ECB, šiuose archyvuose yra, viena vertus, Valdytojų komiteto, pavaduotojų komiteto, pakomitečių, ekspertų grupių ir, kita vertus, Pinigų komiteto parengti dokumentai.

233 Taigi matyti, kad tiek Valdytojų komiteto, tiek Pinigų komiteto veikla buvo konkrečiai susijusi su Bendrijos pinigų politika.

234 Pinigų komitetas buvo įsteigtas remiantis senosios EEB sutarties 105 straipsnio 2 dalimi, kuri numato, jog „siekiant skatinti koordinuoti valstybių narių politiką pinigų srityje tokiu mastu, koks reikalingas bendrai rinkai veikti, įsteigiamas patariamąją funkciją atliekantis Pinigų komitetas“.

235 Šio iš valstybių narių ir Komisijos paskirtų narių sudaryto komiteto tikslas visų pirma buvo stebėti valstybių narių ir Bendrijos pinigų ir finansų padėtį, bei padėtį kapitalo judėjimo ir mokėjimų laisvės srityje, apie jas reguliariai pranešti Tarybai ir Komisijai bei pateikti šioms institucijoms savo nuomonę.

236 1964 m. gegužės 8 d. Taryba priėmė Sprendimą 64/300 dėl Europos Ekonominės Bendrijos valstybių narių centrinių bankų tarpusavio bendradarbiavimo ir įsteigė iš valstybių narių centrinių bankų valdytojų sudarytą Valdytojų komitetą, Komisijos prašoma, kad per šio komiteto posėdžius jai atstovautų vienas iš jos narių.

237 Valdytojų komiteto uždaviniai, be kita ko, buvo „konsultuotis dėl bendrųjų principų ir centrinių bankų politikos gairių, būtent kredito, pinigų rinkos ir valiutų keitimo rinkos srityse“ ir „keistis informacija apie į centrinių bankų kompetenciją patenkančias pagrindines priemones ir jas nagrinėti“. Valdytojų komiteto uždaviniai buvo išplėsti Sprendimu 90/142, kuriame buvo numatyta, kad komitetas gali teikti nuomones skirtingoms vyriausybėms ir Tarybai „dėl politikos krypčių, kurios galėtų paveikti Bendrijos vidaus ir išorės padėtį pinigų srityje, ypač (EPS) veikimą“.

238 Reikia pažymėti, kad Valdytojų komiteto darbo reglamento 12 straipsnio 2 dalis numato, kad „visi (minėto komiteto) priimti dokumentai yra konfidencialūs išskyrus atvejus, kai nusprendžia kitaip“.

239 Pinigų komitetas ir Valdytojų komitetas nutraukė savo veiklą atitinkamai 1999 m. sausio 1 d. ir 1994 m. sausio 1 d., o juos pakeitė Ekonomikos ir finansų komitetas ir EPI. Šių dviejų pirmųjų įstaigų priimti dokumentai, kurie po EPI panaikinimo atiteko ECB, atsižvelgiant į jų kilmę ir pobūdį, pateko į specialią archyvų kategoriją.

240 Kaip nurodyta 1983 m. vasario 1 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 354/83 dėl Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos istorinių archyvų atvėrimo visuomenei (OL L 43, p. 1), iš dalies pakeisto 2003 m. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1700/2003 (OL L 243, p. 1) antrojoje konstatuojamoje dalyje „yra įprasta tiek valstybėse narėse, tiek tarptautinėse organizacijose po tam tikro laiko tarpo atverti archyvus visuomenei“.

241 Šioje byloje ieškovas 30 metų konfidencialumo laikotarpį laiko pernelyg ilgu ir netiksliu, nes ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalyje nėra aiškiai nustatytas atskaitos taškas, ir galiausiai mano, jog dėl šio laikotarpio „jo teisė susipažinti tampa niekine“.

242 Vis dėlto reikia pabrėžti, pirma, kad nurodytas 30 metų terminas tiksliai atitinka nurodytąjį Reglamento Nr. 354/83 1 straipsnyje, ir pasibaigus šiam terminui iš esmės bet kuris prašantis asmuo gali susipažinti su Bendrijų institucijų istoriniais archyvais.

243 Europos investicinio banko istorinių archyvų taisyklėse (taisykles Banko valdymo komitetas priėmė 2005 m. spalio 7 d.) (OL C 289, 2005, p. 12) jis taip pat nustatė 30 metų terminą, kuris turi sueiti prieš atveriant jo istorinius archyvus visuomenei.

244 Be to, Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 7 dalis numato, kad šio straipsnio 1–3 dalyse numatytos teisės susipažinti išimtys taikomos ne ilgiau kaip 30 metų. Vis dėlto su privatumu (4 straipsnio 1 dalies b punkto) arba komerciniais interesais (4 straipsnio 2 dalies pirmoji įtrauka) susijusios išimtys bei specialios su slapto pobūdžio dokumentais susijusios nuostatos (9 straipsnis), jei reikia, gali būti taikomos ir pasibaigus šiam laikotarpiui.

245 Be to, nors neginčijama, kad ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalyje nepaminėtas 30 metų termino atskaitos taškas, tačiau dėl šio paprasto informacijos nenurodymo ieškovo ginčijama nuostata nėra neteisėta.

246 Atsižvelgiant į specialų nagrinėjamų archyvų, kurie, be kita ko, apima 1964 m. įsteigtos ir tik 1994 m. sausio 1 d. panaikintos institucijos veiklą bei nurodytą nuolatinę praktiką, pobūdį, reikia pripažinti, kad 1998 m. priimtame ECB darbo reglamente numatyto 30 metų konfidencialumo laikotarpio atskaitos taškas, nors netiesiogiai ir nenurodyta, būtinai yra dokumentų priėmimo data. Ir Reglamente Nr. 354/83 nurodyta, kad būtent nuo pastarosios datos skaičiuojamas 30 metų laikotarpis.

247 Antra, reikia pabrėžti, kad iš ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies antrojo sakinio matyti, kad konfidencialumo taisyklė nėra absoliuti.

248 Iš tikrųjų minėta nuostata siekiama visuomenei suteikti teisę pateikti prašymą dėl konfidencialumo laikotarpio sutrumpinimo, turint omenyje, kad niekas nepaneigia galimybės, jog su institucijos vidaus darbo organizavimu susijęs teisės aktas gali turėti teisinį poveikį tretiesiems asmenims (72 punkte minėto Sprendimo *Nyderlandai prieš Tarybą* 38 punktas). Pagal ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies antrąjį sakinį, kuris taikytinas bendrai, bet kuris asmuo gali paprašyti susipažinti su bet kuriuo Valdytojų komiteto archyvuose saugomu dokumentu netgi nepasibaigus 30 metų laikotarpiui.

249 Kitaip nei teigia ieškovas skųsdamasis, kad nėra teisminės apsaugos, Valdančiosios tarybos sprendimui, kuriuo atmetamas prašymas sutrumpinti konfidencialumo laikotarpį, kaip šioje byloje, remiantis teise į veiksmingą teisminę apsaugą taikoma teismo kontrolė. Teismas, į kurį buvo kreiptasi, turi patikrinti, ar Valdančioji taryba teisėtai naudojosi jai ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies antruoju sakiniu suteikta kompetencija.

250 Iš to, kas pasakyta, matyti, jog prieštaravimas dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo dėl to, kad tariamai buvo pažeisti „ieškovo teisė susipažinti su ECB dokumentais ir pagrindinis skaidrumo principas“ turi būti atmestas.

— Dėl pagrindo, grindžiamo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl įgaliojimų viršijimo

251 Grįsdamas savo ieškinį dėl panaikinimo ieškovas teigia, kad ECB objektyviai ir subjektyviai viršijo įgaliojimus.

252 Kalbant apie objektyvias aplinkybes, ieškovas teigia, jog ECB, kuris turi labai didelę laisvę, savo darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalį priėmė skubotai, neatsižvelgdamas į teismo praktiką ir iš 1997 m. spalio 2 d. pasirašytos Amsterdamo sutarties kylančią konstitucinę pareigą, kuri jį įpareigoja specialiame teisės akte numatyti teisę susipažinti su dokumentais. ECB veikė tik turėdamas tikslą „panaikinti demokratinę teisę“.

253 Tiek, kiek šis kaltinimas gali būti suprastas kaip papildomas pagrindas, kuriuo siekiama įrodyti ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumą dėl to, kad priimant šią nuostatą buvo viršyti įgaliojimai, jis turi būti atmestas.

254 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką aktas laikomas priimtu viršijant įgaliojimus tik tuomet, kai remiantis objektyviais, tinkamais ir darniais duomenimis paaiškėja, kad jis buvo priimtas tik ar iš esmės siekiant kitų nei nurodyti tikslų, arba siekiant išvengti

Sutartyje numatytos konkrečiu atveju taikytinos procedūros (1984 m. vasario 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Walzstahl-Vereinigung ir Thyssen*, 140/82, 146/82, 221/82 ir 226/82, Rink. p. 951, 27 punktas; 1984 m. birželio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Liuksemburgas prieš Audito Rūmus*, 69/83, Rink. p. 2447, 30 punktas ir 1990 m. lapkričio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink. p. I-4023, 24 punktas; 1995 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ferriere Nord prieš Komisiją*, T-143/89, Rink. p. II-917, 68 punktas).

255 Šioje byloje pakanka konstatuoti, jog ieškovo argumentai pagrįsti klaidinga prielaida, nes Amsterdamo sutarties, kuria buvo priimtas EB 255 straipsnis, nuostatos nenumato visuomenės teisės susipažinti su ECB dokumentais. Be to, teismo praktika dėl galimybės susipažinti su dokumentais, kuriuos nurodo ieškovas, netaikoma ECB.

256 Teiginys, kad ECB veikė turėdamas tikslą „panaikinti demokratinę teisę“, tėra spekuliacija, o ne konkretus ir objektyvus įgaliojimų viršijimo įrodymas.

257 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad ieškovo nurodytas prieštaravimas dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo turi būti atmestas.

b) Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo

258 Ieškovas teigia, kad ECB sprendimas, kuriuo atsakoma į jo prašymą sutrumpinti Bazelio-Niborgo susitarimui taikomą konfidencialumo terminą, yra nemotyvuotas ir pažeidžia EB 253 straipsnį, o ECB su tuo aiškiai nesutinka.

259 Savo pastabose ECB iš pradžių tvirtino, kad atsižvelgiant į Valdančiosios tarybos sprendimo, kuris nebuvo adresuotas ieškovui, bendrą taikymą, nebuvo būtina 1999 m. lapkričio 8 d. laiške, kuriuo ieškovui buvo pranešta apie šį sprendimą, nurodyti „papildomus, individualius ir specialius motyvus“. Vis dėlto reikia priminti, kad per posėdį ECB aiškiai pripažino savo sprendimo individualų pobūdį ir vėliau atsisakė nepriimtinumo pagrindo, grindžiamo minėto sprendimo bendru taikymu.

260 ECB mano, kad bet kuriuo atveju 1999 m. lapkričio 8 d. laiške nurodyta keletas motyvų, iš kurių aiškiai matyti, jog Valdančioji taryba, kuri savo kompetencijos srityje turi labai plačią diskreciją, palygino ieškovo interesus su viešojo intereso apsauga, visų pirma įvertindama pinigų stabilumui galinčią kilti riziką. Kadangi pagrindinis tarybos tikslas aiškus, nereikia reikalauti tikslesnių motyvų, kuriuos pateikiant reikėtų atskleisti dokumentų turinį.

261 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką EB 253 straipsnyje reikalaujama motyvacija turi būti pritaikyta prie ginčijamo akto pobūdžio, turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė ginčijamą teisės aktą, samprotavimus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti jo priėmimo pagrindimą, o kompetentingas teismas galėtų vykdyti kontrolę. Motyvuojant nebūtina nurodyti visų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar nurodyti priemonės motyvai atitinka minėto straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jų formuluotę, bet ir turinį bei visus nagrinėjamą klausimą reglamentuojančius teisės aktus (žr. 150 punkte minėto Sprendimo *Interporc prieš Komisiją* 55 punktą ir minėtą teismų praktiką).

262 Šioje byloje ieškovas, remdamasis Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalimi, 1999 m. liepos 27 d. laišku pateikė ECB prašymą sutrumpinti 30 metų konfidencialumo

laikotarpį, kad jis galėtų susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu susijusiais dokumentais, ir argumentavo, jog šie dokumentai yra būtini jo daktaro disertacijos rašymui.

263 Atsižvelgiant į ieškovo pateikto prašymo pobūdį, pagal analogiją reikia taikyti teismų praktiką, pagal kurią institucija, kuriai buvo pateiktas prašymas susipažinti su dokumentais, turi savo sprendimo motyvuose nurodyti, kad ji konkrečiai įvertino dokumentus, su kuriais yra prašoma susipažinti (150 punkte minėto Sprendimo *Kuijer prieš Tarybą* 38 punktas ir 131 punkte minėto Sprendimo *JT'S Corporation prieš Komisiją* 64 ir 65 punktai).

264 Atsakydamas į Pirmosios instancijos teismo prašymą, ECB pateikė įvairių dokumentų, įrodančių, kad 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendimas buvo priimtas ir, be kita ko, 29-ojo minėtos tarybos posėdžio protokolo ištrauką, kuriame tik paminėta, jog pirmininkas pristatė prašymą susipažinti, Bazelio-Niborgo susitarimą sudarančius dokumentus ir tarybos sprendimą pritarti jos pirmininko pasiūlymui neleisti susipažinti su Valdytojų komiteto archyvais.

265 1999 m. lapkričio 8 d. laiške nurodyta, kad Valdančioji taryba, viena vertus, atsižvelgė į „tai, kad Bazelio-Niborgo susitarimas nėra, konkrečiai kalbant, vienas dokumentas, sudarytas kaip susitarimas tarp šalių, bet sudarytas iš ataskaitų ir protokolų, kurių autoriai – Valdytojų komitetas ir Pinigų komitetas" ir, kita vertus, pastebėjo, jog pranešimas spaudai, kuriame „labai tiksliai (išdėstomi) visi svarbiausi tarp centrinių bankų valdytojų priimto susitarimo punktai", jau buvo perduotas ieškovui. Ji taip pat pažymėjo, kad prie nagrinėjamo laiško buvo pridėtas kitas dokumentas, t. y. 1987 m. lapkričio 10 d. akto, įgyvendinančio 1979 m. kovo 13 d. susitarimo dėl EPS pakeitimus, kopija.

266 1999 m. lapkričio 8 d. laiške patikslinta, kad „atsižvelgdama į šiuos vertinimus Valdančioji taryba nusprendė neleisti susipažinti su Valdytojų komiteto dokumentais“. Už ryšius su visuomene atsakingas ECB direktorius užbaigė šį laišką pareikšdamas savo įsitikinimą, jog ieškovo tyrimo darbai bus sėkmingi, nes šis turi visą pagrindinę informaciją apie Bazelio-Niborgo susitarimą.

267 Nors iš 1999 m. lapkričio 8 d. laiško aiškiai matyti, jog Valdančioji taryba iš tikrųjų patikslino, kokie dokumentai sudaro Bazelio-Niborgo susitarimą, negalima daryti išvados, kad iš tarybos sprendimo kyla tai, jog pastaroji institucija atliko konkretų prašyme susipažinti nurodytų dokumentų vertinimą. Vien dokumentų, su kuriais buvo prašoma susipažinti, pobūdžio nurodymas negali būti prilygintas minėtuose dokumentuose esančios informacijos vertinimui. Vadinasi, 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendime, apie kurį 1999 m. lapkričio 8 d. laišku buvo pranešta ieškovui, nėra jokio dokumentų, su kuriais prašoma susipažinti, turinio vertinimo.

268 Bet kuriuo atveju, netgi darant prielaidą, kad iš minėto sprendimo motyvų matyti, jog buvo atliktas konkretus prašomų susipažinti dokumentų tyrimas, reikia pažymėti, kad ieškovui nebuvo sudarytos sąlygos visiškai suprasti priežastis, dėl kurių jam nebuvo leista susipažinti su šiais dokumentais, ir kad Pirmosios instancijos teismas negali vykdyti savo teisminės kontrolės.

269 Iš tikrųjų reikia konstatuoti, kad savo sprendime, kuriuo atsisakoma sutrumpinti konfidencialumo laikotarpį ir todėl atsisakoma leisti susipažinti su prašomais dokumentais, Valdančioji taryba nenurodo jokio specialaus poreikio ar motyvo, dėl kurio reikia saugoti minėtus dokumentus, ir nepateikia, *a fortiori*, jokio, netgi trumpo, jos atsisakymą atskleisti dokumentų turinį pateisinančio paaiškinimo, leidžiančio suprasti ir patikrinti, ar iš tikrųjų reikia juos taip saugoti.

270 Atrodo, jog minėtas sprendimas yra pagrįstas tik Valdančiosios tarybos atliktu ieškovo konkretaus poreikio turėti prašomus susipažinti dokumentus vertinimu, atsižvelgiant į suinteresuotajam asmeniui jau pateiktą informaciją apie Bazelio-Niborgo susitarimą, kuri, šiuo atveju, buvo laikoma pakankama.

271 Priešingai nei teigia ECB, jo sprendime nėra aiškiai palyginami ieškovo interesai ir viešasis interesas, t. y. pinigų stabilumas.

272 Tik atsiliepime į ieškinį ECB pirmą kartą nurodo, kad Valdančioji taryba manė, jog prašomuose susipažinti dokumentuose, kurie iš esmės buvo skirti apibrėžti politinių debatų pozicijas neoficialaus Finansų ministrų susitikimo Niborge metu, buvo prieštaringų svarstymų ir informacijos, kurie dar nebuvo viešai žinomi, ir kad šių politinių svarstymų konfidencialumas turi būti išsaugotas siekiant palikti „laisvės“ pamąstymams. Triplike, atsakydamas į pagrindą dėl pareigos motyvuoti pažeidimo, ECB teigė, jog jo sprendimo motyvai aiškiai parodė, kad Valdančioji taryba „iš tikrųjų ieškovo interesus įvertino atsižvelgdama į viešojo intereso apsaugą ir būtent riziką pinigų stabilumui“.

273 Be to, reikia priminti, kad, nors dėl sprendimo priėmimo aplinkybių institucijai keliami motyvavimo reikalavimai gali būti sumažinti, tačiau tam tikromis aplinkybėmis jos taip pat gali juos sugriežtinti (150 punkte minėto Sprendimo *Kuijer prieš Tarybą* 45 punktas). Taigi šioje byloje reikia išnagrinėti pareigos motyvuoti laikymąsi, atsižvelgiant į visą ieškovo ir institucijos korespondenciją.

274 Atsakydamas į jo pirmąjį prašymą susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu, ECB ieškovui nurodė, kad Valdytojų komiteto dokumentams Sprendimas 1999/284 netaikomas, o taikoma jo Darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalis, kuri, be kita ko, numato, kad minėti dokumentai bus laisvai prieinami tik pasibaigus 30 metų terminui. Todėl ECB ieškovui neperdavė jokių Valdytojų komiteto archyvuose esančių dokumentų.

275 1999 m. liepos 27 d. ieškovas parašė ECB prašydamas iš naujo išnagrinėti jo prašymą pagal ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalį, kuri Valdančiajai tarybai leidžia tam tikromis aplinkybėmis sutrumpinti 30 metų konfidencialumo terminą. Grįsdamas savo ieškinį, ieškovas aiškiai argumentavo, jog Bazelio-Niborgo susitarimas yra netekęs aktualumo ir kad EPS yra vien istorinio pobūdžio.

276 Tokiomis aplinkybėmis pagal motyvavimui keliamus reikalavimus ECB į šį antrąjį prašymą susipažinti su dokumentais, kurio tikslas nepasikeitė, bet pasikeitė teisinis pagrindas, privalėjo atsakyti nurodydamas motyvus, dėl kurių ieškovo pateikti įrodymai nebuvo pakankami tam, kad galima būtų iš naujo svarstyti jo pradinę poziciją, jog nagrinėjami dokumentai yra konfidencialūs.

277 Taigi ECB sprendime Valdančioji taryba nenurodė jokio motyvo, kuris paneigtų ieškovo argumentus. Tik po to, kai buvo pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, ECB tvirtino, viena vertus, kad dėl to, jog Bazelio-Niborgo susitarimą sudarančiuose dokumentuose pareikštos nuomonės ir analizuotos strategijos, nors jos ir buvo susijusios tik su dviejų valstybių narių centriniais bankais, vis dar galiojo ir galėjo turėti įtakos dabartiniam valiutos kurso mechanizmui ir, kita vertus, siekiant „išvengti bet kokios painiavos rinkose“, yra pateisinamas pagrindas neviešinti šių dokumentų.

278 Reikia priminti, kad sprendimo motyvai turi būti pačiame sprendimo tekste ir, kad, jeigu jame, kaip šioje byloje, nurodyta tik dalis motyvų, jie negali būti pirmą kartą išplėsti ir paaiškinti Bendrijos teismui *a posteriori*, išskyrus tada, kai susiklosto ypatingos aplinkybės, kurių nėra šioje byloje, nes nebuvo jokios skubos, ir atsižvelgiant į akto, kurį turi priimti ECB, išskirtinį pobūdį (šiuo atžvilgiu žr. 1992 m. liepos 2 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dansk Pelsdyravlerforening prieš Komisiją*, T-61/89, Rink. p. II-1931, 131 punktą ir 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją*, T-374/94, T-375/94, T-384/94 ir T-388/94, Rink. p. II-3141, 95 punktą).

279 Iš to, kas pasakyta, matyti kad ECB sprendimas turi būti panaikintas, nes neatitinka EB 253 straipsnyje motyvavimui nustatytų reikalavimų, o kitų ieškovo nurodytų su pagrindų grindžiamų įgaliojimų viršijimu, gero administravimo principo pažeidimu ir ECB vertinimo klaida nagrinėti nereikia.

280 Galiausiai šiame etape reikia pažymėti, kad ieškinį dėl panaikinimo (byla T-3/00) pareiškęs ieškovas Pirmos instancijos teisme tai pat pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo (byla T-337/04), iš kurio aiškiai matyti, kad neteisėti Tarybos ir ECB veiksmai kaip tik ir yra sprendimų, kuriuos ieškovas prašo panaikinti byloje T-3/00, priėmimas.

281 Savo ieškinyje dėl žalos atlyginimo tam, kad įrodytų atsakovų neteisėtus veiksmus, ieškovas pateikė iš dalies tuos pačius argumentus, kuriuos pateikė siekdamas nagrinėjamų aktų panaikinimo. Neginčijama, kad ieškovas nurodė naują ginčijamų sprendimų neleisti susipažinti neteisėtumo pagrindą, t. y. teisinio saugumo principo pažeidimą, bei naujus argumentus, grindžiančius jau proceso dėl panaikinimo metu nurodytus neteisėtumo pagrindus, ir atsakė į kai kuriuos proceso metu atsakovų pareikštus kaltinimus.

282 Tiek, kiek šiuos argumentus galima suprasti kaip taip pat pagrindžiančius byloje T-3/00 pateiktus reikalavimus, kuriais siekiama Tarybos ir ECB sprendimų panaikinimo, juos reikia atmesti kaip nepriimtinus.

283 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo yra atskira teisinė gynybos priemonė, kuri turi ypatingą paskirtį teisinės gynybos priemonių sistemoje, ir jai keliamos įgyvendinimo sąlygos suformuluotos atsižvelgiant į jos specifinį tikslą. Ieškiniais dėl panaikinimo ir dėl neveikimo siekiama nubausti už teisiškai privalomo akto neteisėtumą arba tokio akto nebuvimą, o ieškinio dėl žalos atlyginimo tikslas – prašymas atlyginti žalą, atsiradusią dėl Bendrijos institucijai ar organui priskirtino neteisėto akto ar elgesio (žr. 2004 m. kovo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ombudsmenas prieš Lamberts*, C-234/02 P, Rink. p. I-2803, 59 punktą ir minėtą teismų praktiką).

284 Teisinių gynybos priemonių autonomiškumo principas draudžia šioje byloje bendrai vertinti visus ieškinyje dėl panaikinimo ir ieškinyje dėl žalos atlyginimo nurodomus neteisėtumo motyvus, atsižvelgiant į skirtingas pasekmes, kurios kyla iš sprendimų patenkinti kiekvieną iš šių ieškinių. Taigi tai, kad patenkinamas ieškinys dėl panaikinimo, reiškia, jog ginčijamo akto nebelieka Bendrijos teisinėje sistemoje, o patenkinus ieškinį dėl žalos atlyginimo galima tik atlyginti šiuo aktu padarytą žalą, bet jis automatiškai nepanaikinamas.

285 Bylų T-3/00 ir T-337/04 sujungimas, kad būtų kartu vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas sprendimas, negali paneigti minėtos išvados, nes sprendimas dėl bylų sujungimo neturi jokios įtakos atitinkamų bylų nepriklausomumui ir jų autonominiam pobūdžiui dėl to, kad bet kada galima nuspręsti jas atskirti (2001 m. birželio

21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Moccia Irme ir kt. prieš Komisiją*, C-280/99 P – C-282/99 P, Rink. p. I-4717, 66 punktas ir 2005 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Honeywell prieš Komisiją*, T-209/01, Rink. p. II-5527, 71 punktas).

C — *Dėl prašymų imtis tyrimo arba proceso organizavimo priemonių*

286 Ieškinio dėl panaikinimo kontekste ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašė nurodyti taikyti tyrimo priemones, kad būtų patikslintos aplinkybės, kuriomis buvo priimti ginčijami sprendimai, ir būtent nustatyta, kokiomis aplinkybėmis ECB gavo Pinigų komiteto ataskaitą, bei jam nurodyti prie bylos medžiagos pridėti 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos susitikimo protokolus.

287 Atsižvelgiant į ECB pateiktą informaciją apie tai, kokiomis aplinkybėmis jis gavo Pinigų komiteto ataskaitą, kuri buvo nurodyta šio sprendimo 144 punkte, į ECB pateiktus įvairius dokumentus ir visų pirma ištrauką iš 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos 29-ojo susitikimo protokolo, į Tarybos pateiktus paaiškinimus ir dokumentus dėl aplinkybių, kuriomis buvo priimtas 1999 m. liepos 30 d. sprendimas, ankstesniame punkte minėti ieškovo reikalavimai turi būti laikomi įvykdyti ir todėl praradę dalyką.

288 Kalbant apie ieškovo pateiktą prašymą dėl proceso organizavimo priemonių taikymo, kuriuo siekiama, kad ECB pateiktų statistiką apie galimybę susipažinti su jo dokumentais nuo 1998 m. birželio 1 d. iki 2000 m. gegužės 31 d., jis turi būti atmestas, nes nėra reikšmingas sprendžiant ginčą.

Dėl prašymo priteisti žalą su palūkanomis

A — *Pirminės pastabos*

289 Reikia pabrėžti, kad ieškovas aiškiai siekia, jog būtų pripažinta Bendrijos deliktinė atsakomybė EB 288 straipsnio antrosios pastraipos prasme dėl neteisėtų jos institucijų veiksmų.

290 Iš nusistovėjusios teismo praktikos aišku, kad tokia atsakomybė kyla tuo atveju, kai tenkinamos visos sąlygos, t. y. veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumas, žalos tikrumas ir priežastinio ryšio tarp veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, ir nurodytos žalos buvimas (1982 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleifici Mediterranei prieš EEB*, 26/81, Rink. p. 3057, 16 punktas; 1996 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *International Procurement Services prieš Komisiją*, T-175/94, Rink. p. II-729, 44 punktas; 1996 m. spalio 16 d. Sprendimo *Efisol prieš Komisiją*, T-336/94, Rink. p. II-1343, 30 punktas ir 1997 m. liepos 11 d. Sprendimo *Oleifici Italiani prieš Komisiją*, T-267/94, Rink. p. II-1239, 20 punktas).

291 Kalbant apie pirmąją sąlygą, pagal teismo praktiką reikalaujama įrodyti pakankamai akivaizdų teisės normos, suteikiančios privatiems asmenims teises, pažeidimą (2000 m. liepos 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 42 punktas). Kalbant apie reikalavimą, kad pažeidimas turi būti gana akivaizdus, lemiamas kriterijus yra aiškus ir sunkus atitinkamos Bendrijos institucijos diskrecijos apribojimų pažeidimas. Kai ši institucija turi tik labai mažą, ar net iš viso neturi diskrecijos, net paprasto Bendrijos teisės pažeidimo gali pakakti pakankamai sunkiam pažeidimui nustatyti (2002 m. gruodžio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo Komisija prieš *Camar ir Tico*, C-312/00 P, Rink.

p. I-11355, 54 punktas; 2001 m. liepos 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Comafrica ir Dole Fresh Fruit Europe prieš Komisiją*, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ir T-225/99, Rink. p. II-1975, 134 punktas).

292 Kalbant apie su priežastiniu ryšiu susijusią sąlygą, Bendrija gali būti laikoma atsakinga tik už žalą, kuri pakankamai tiesiogiai atsirado dėl neteisėto atitinkamos institucijos elgesio (1979 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dumortier Frères ir kt. prieš Tarybą*, 64/76 ir 113/76, 167/78 ir 239/78, 27/79, 28/79 ir 45/79, Rink. p. 3091, 21 punktas ir 2003 m. vasario 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Meyer prieš Komisiją*, T-333/01, Rink. p. II-117, 32 punktas). Tačiau Bendrija neprivalo ištaisyti visų, net ir tiesiogiai nesusijusių, savo institucijų veiksmų žalingų pasekmių (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Dumortier Frères ir kt. prieš Tarybą*, 21 punktą).

293 Kalbant apie žalą, reikia pabrėžti, kad ji turi būti reali ir tikra (1982 m. sausio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Birra Wührer ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 ir 5/81, Rink. p. 85, 9 punktas ir 2003 m. liepos 2 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hameico Stuttgart ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-99/98, Rink. p. II-2195, 67 punktas) bei išmatuojama (1996 m. sausio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Candiotte prieš Tarybą*, T-108/94, Rink. p. II-87, 54 punktas). Priešingai, visiškai hipotetinė ir neapibrėžta žala nesuteikia teisės į jos atlyginimą (žr. šiuo atžvilgiu 290 punkte minėto Sprendimo *Oleifici Italini prieš Komisiją* 73 punktą).

294 Ieškovas Bendrijos teismui turi pateikti įrodymus, iš kurių būtų galima nustatyti tokios žalos faktą ir jos dydį (1976 m. gegužės 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Roquette Frères prieš Komisiją*, 26/74, Rink. p. 677, 22–24 punktai; 1996 m. sausio 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Koelman prieš Komisiją*, T-575/93, Rink. p. II-1, 97 punktas ir 1998 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Dorsch Consult prieš Tarybą*, T-184/95, Rink. p. II-667, 60 punktas).

295 Galiausiai reikia priminti, kad jei nėra tenkinama nors viena iš šių sąlygų, visą ieškinį reikia atmesti, nesant reikalo nagrinėti kitų sąlygų (1994 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *KYDEP prieš Tarybą ir Komisiją*, C-146/91, Rink. p. I-4199, 19 ir 81 punktai ir 2002 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Förde-Reederei prieš Tarybą ir Komisiją*, T-170/00, Rink. p. II-515, 37 punktas).

B — *Dėl žalos ir priežastinio ryšio*

1. *Šalių argumentai*

296 Kalbant apie su žalos buvimu susijusias sąlygas, ieškovas patvirtina, pirma, kad dviejų Bendrijos „institucijų“ atsisakymas jam leisti susipažinti su prašomu dokumentu sujaukė jo darbotvarkę, bei dar ir dabar, praėjus trejiems metams ir keturiems mėnesiams nuo jo daktaro disertacijos įteikimo termino pasibaigimo (arba 2001 m. kovo 31 d.), trukdo užbaigti ir priduoti disertaciją Salonikų teisės fakultete. Iš šios situacijos logiškai matyti, kad ieškovas patyrė materialinę žalą, kurią sudaro pajamų, kurias gautų protingai ir tinkamai naudodamasis daktaro laipsniu, kurį būtų gavęs, praradimo, šiuo atveju gaudamas teisininko darbą tokiose tarptautinėse institucijose arba organizacijose, kaip ECB arba Tarptautinis valiutos fondas (TVF).

297 Jis nurodo, kad procesinis principas, pagal kurį tam, kuris nurodo žalos buvimą, priklauso pateikti įrodymus, nėra absoliutus. Pirmosios instancijos teismas turi atsižvelgti, pirma, į bylos ypatingą pobūdį, antra, į patirtos žalos pobūdį ir proceso lygybės principą, kalbant apie įrodinėjimo naštą, ir, trečia, į Teisingumo Teismo praktiką.

298 Taigi tai būtų pirmoji byla, susijusi su deliktine atsakomybe galimybės susipažinti su dokumentais srityje ir ECB nurodyta teismų praktika jai jokiu būdu negali būti taikoma. Tik iš teismo praktikos su pareigūnų tarnybų nuostatais susijusiose bylose galima būtų perimti naudingų vertinimo kriterijų.

299 Iš ieškinio visiškai aišku, kad nurodyta žala yra prarastos pajamos (*lucrum cessans*), o ne reali žala (*damnum emergens*), dvi Pirmosios instancijos teismo praktikoje skiriamos sąvokos (290 punkte minėto Sprendimo *Oleifici Italiani prieš Komisiją* 72 punktas ir 1998 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Coldiretti ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-149/96, Rink. p. II-3841, 48 punktas).

300 Taigi prarastų pajamų įrodymui keliami reikalavimai yra lankstesni nei realios žalos tiek, kiek reikia išnagrinėti žalos buvimą ir ją įvertinti atsižvelgiant į normalią įvykių eigą ir realias, o ne teorines tikimybes. Ieškovas šiuo atžvilgiu mano, jog pateikė visus reikalingus dokumentus, kad būtų nustatytas teigiamos žalos realumas.

301 Jis pabrėžia, kad jo patirta žala turi būti apskaičiuota iš pajamų, kurias būtų gavęs daktaro laipsnį turintis teisininkas, dirbęs ECB nuo 2001 m. balandžio 1 d., t. y. datos, iki kurios būtų atidavęs savo daktaro disertaciją, iki trečiojo mėnesio po Pirmosios instancijos teismo sprendimo šioje byloje, atėmus pajamas, kurias ieškovas per šį laikotarpį gavo iš advokato veiklos Graikijoje. Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo paraginti ECB pateikti atitinkamą su jo personalo atlyginimais susijusią informaciją, kad būtų galima tiksliai apskaičiuoti žalą.

302 Šis patirtos žalos vertinimas būtų pagrįstas tikėtina įvykių eiga. Tai ne atsitiktinė situacija, o situacija, kuri turėtų visas galimybes įvykti, atsižvelgiant į ieškovo ECB

pateiktas paraiškas dėl darbo. Ieškovas teigia, kad pateikta daugiau informacijos, nei to reikalauja teismo praktika, tam, kad įrodytų prarastas pajamas (2002 m. kovo 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Joynson prieš Komisiją*, T-231/99, Rink. p. II-2085, 102, 114, 124, 134, 137 ir 173 punktai).

303 Antra, ieškovas teigia, kad tai, jog disertaciją buvo vėluojama užbaigti maždaug trejus su puse metų, jam sukėlė didelę neturtinę žalą, kuri kilo dėl to:

— kad su disertacijos užbaigimu susijęs nerimas tęsėsi daug ilgiau,

— kad jis netobulėjo profesinėje srityje ir negavo daugiau pajamų,

— kad negalėjo teikti paraiškų dėl darbų Graikijoje ir ypač užsienyje, kuriems buvo reikalaujama turėti daktaro laipsnį,

— kad vėlavo jo akademinė karjera, kurioje daktaro laipsnis yra būtinas, ir su tuo susijusi nežinomybė ir jo situacijos blogėjimas, atsižvelgiant taip pat į jo amžių,

— kad buvo būtina keletą kartų atnaujinti disertaciją dėl nuolatinio EPS vystymosi ir su tuo susijusio laiko praradimo bei nuovargio,

— kad iki šios dienos patyrė psichologinį spaudimą užbaigti savo disertaciją, jo atžvilgiu išsakytus ir vis dar išsakomus negatyvius ir ironiškus komentarus ir kiekvieną kartą, kai jo klausiama apie jo disertacijos pabaigą, jis turėjo aiškintis,

— kad prarado laiko ir energijos dėl proceso Pirmosios instancijos teisme ir Teisingumo Teisme,

— kad psichologiškai išseko dėl proceso, kurio rezultatas yra labai svarbus jo ateičiai, trukmės.

304 Todėl ieškovas reikalauja 90 000 eurų atlyginti jo neturtinei žalai.

305 Kalbant apie priežastinio ryšio sąlygą, ieškovas tvirtina, kad patirta materialinė ir nematerialinė žala yra tiesioginė neteisėto atsisakymo leisti susipažinti su nagrinėjamu dokumentu, kuris yra pagrindinis jo tyrimo objektas, nes tai yra vienintelis istorinis ir teisinis šaltinis, iš kurio galima nustatyti „*soft law* buvimą ir veikimą į EPS ir G 7/8 veiklos sritį patenkančioje finansų ir pinigų“, pasekmė.

306 Jis tvirtina, kad atsisakymas leisti susipažinti turėjo labai neigiamą poveikį jo disertacijos rašymo darbotvarkei, nes dėl jo tapo neįmanoma laikytis disertacijos pridavimo termino, 2000 m. gruodžio 31 d., o vėliau atidėto iki 2001 m. kovo 31 d., ir šis neigiamos poveikis tęsiasi ir dabar.

307 Ieškovas nurodo, kad per trejus metus, nuo 1997 m. pradžios iki 1999 m. galo, jis vien tik rašė savo disertaciją, ir kad nuo 1999 m. vasaros, kuomet jo tyrimas jau buvo gerokai pasistūmėjęs į priekį, neįvyko nieko, kas būtų galėję pakeisti rašymo darbotvarkę ir sutrukdytų užbaigti disertaciją, išskyrus nagrinėjamą atsisakymą leisti susipažinti su dokumentais.

308 Taip pat jis nurodo Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo praktiką dėl priežastinio ryšio ir būtent 2004 m. spalio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Sanders ir kt. Prieš Komisiją* (T-45/01, Rink. p II-3315), kuriame Pirmosios instancijos teismas, nustatydamas įrodinėjimo naštą Komisijai, „atskyrė teorinį netikrumą nuo realaus netikrumo ir pripažino įrodinėjimo sunkumus“.

309 Kalbant apie tai, ar jis galėjo ar netgi turėjo, pasibaigus nustatytam terminui priduoti savo disertaciją, nenagrinėdamas Bazelio-Niborgo susitarimo, ieškovas tvirtina, kad šis klausimas yra pirmiausia susijęs su jo savarankiškumu, tyrimo ir pasirinkimo laisve atliekant mokslinius tyrimus ir vertinant, ką reikia tirti jo disertacijoje, kas turi būti pripažinta.

310 Šiuo atžvilgiu jis daro nuorodą į 99 punkte minėtą Sprendimą *Mattila prieš Tarybą ir Komisiją*, kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad prašantis susipažinti asmuo, ir tik jis vienas, nusprendžia apie tai, kokių dokumentų jam reikia, nes administracinė institucija neturi jokių įgaliojimų spręsti, kas yra prašančiajam būtina arba naudinga.

311 Ieškovas teigia, kad kadangi ir prašymo leisti susipažinti pateikimo metu jis manė ir dabar tebemano, kad Bazelio-Niborgo susitarimas yra svarbus jo disertacijai, jis negalėjo ir neprivalėjo neatsižvelgti į šį susitarimą ir 2000 m. gruodžio 31 d. Teisės fakultetui pateikti labai vidutinį darbą. Be to, nebuvo jokio alternatyvaus sprendimo,

kuris leistų ieškovui konstatuoti, kokiais teisiniais pagrindais G 7 makroekonominiai indeksai 1987 m. buvo integruoti į EPS, kaip jie veikė iki EPS sukūrimo 1991–1992 m. ir galiausiai, kokia dabartinė šių indeksų situacija.

312 Galiausiai jis nurodo, kad išvados dėl jo savarankiškumo ir jo vidinio mokslinio autonomiškumo leidžia atsakyti į ECB argumentus dėl jo tariamo prisidėjimo prie žalos atsiradimo.

313 Taryba ir ECB teigia, kad šiuo atveju neįvykdytos deliktinės atsakomybės sąlygos susijusios su tikros žalos buvimu ir tiesioginiu priežastiniu ryšiu tarp žalos ir teigiamų neteisėtų veiksmų.

2. *Pirmosios instancijos teismo vertinimas*

314 Ieškovas teigia, kad atsisakymai leisti susipažinti su Bazelio-Niborgo susitarimu susijusiais dokumentais, kuriuos jam pateikė Taryba ir ECB, yra tiesioginė materialinės ir nematerialinės žalos priežastis.

315 Pirma, kalbant apie materialinę žalą, apibūdinamą kaip prarastos galimybės arba prarastos pajamos, šią žalą, anot ieškovo, sudaro prarastos pajamos, kurias jis būtų gavęs protingai ir tinkamai naudodamasis savo daktaro laipsniu, kurį būtų gavęs anksčiau, šiuo atveju gaudamas teisininko darbą tokiose tarptautinėse institucijose arba organizacijose kaip ECB arba TVF.

316 Vis dėlto iš ieškovo pastabų matyti, kad teigiamos prarastos galimybės ir prarastos pajamos yra pirminio įvykio, t. y. disertacijos neužbaigimo iki numatytos jos pridavimo datos ir dėl to teisės daktaro laipsnio negavimo, pasekmė.

317 Taigi šis pirminis įvykis negali būti laikomas tiesiogine teigiamų prarastų galimybių ir prarastų pajamų priežastimi, nes ieškovas neįrodė, kad daktaro laipsnio turėjimas buvo būtina sąlyga darbui jo minėtose institucijose gauti.

318 Taip pat neatrodo, kad disertacijos neužbaigimas ir nepridavimas iki 2001 m. kovo 31 d. galutinio termino yra tiesioginė ginčijamo atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais, apie kurį ieškovas sužinojo 1999 m. rugpjūtį ir lapkritį, pasekmė, nes, kaip jis pats sako, jo tyrimas 1999 m. vasarą jau buvo gerokai pasistūmėjęs į priekį. Dėl šios situacijos kaltas gali būti tik pats ieškovas, kuris turėjo, neatsižvelgdamas į atsisakymų patenkinti jo prašymus užginčijimą, pasirūpinti savo disertacijos rašymu, kad ją galima būtų atiduoti ir apginti per tam numatytus terminus, neatsižvelgiant į tai, kad, jo nuomone, jo tyrimas nebuvo užbaigtas.

319 Be to, reikia priminti, kad, nors galimybės praradimas gali būti atlygintina žala (1994 m. spalio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *C prieš Komisiją*, T-47/93, Rink. VT p. I-A-233 ir II-743, 54 punktas), bet tam, kad ją iš tiesų būtų galima atlyginti, ji turi būti bent jau reali ir tikra.

320 Taigi ieškovas neįrodė, jog galimybė, kurios jis neteko, t. y. įsidarbinti ECB arba kitose institucijoje ir gauti su tuo susijusią piniginę naudą, buvo reali ir tikra ta prasme, kad priešingu atveju jis būtų turėjęs visas galimybes gauti tokį darbą, ar bent jau didelę galimybę jį gauti (žr. šiuo atžvilgiu 2006 m. birželio 6 d. Pirmosios instancijos teismo

sprendimo *Girardot prieš Komisiją*, T-10/02, Rink. VT I-A-2-129 ir II-A-2-609, 96–98 punktus ir minėtą teismų praktiką). Šiuo atžvilgiu ieškovo ECB 1999 m. pateikti prašymai priimti į darbą neleidžia daryti išvados, kad suinteresuotasis asmuo dalyvavo įdarbinimo procese, kuris turėjo pasibaigti gavus daktaro laipsnį. Ieškovo teiginiai dėl galimybių gauti darbą ECB ar kitoje institucijoje sėkmingai užbaigus daktaro disertaciją iš tikrųjų tėra spekuliacija.

321 Antra, reikia pabrėžti, kad ieškovas pats savo ieškinio 35 punkte nurodo, jog būtent maždaug trejų su puse metų „vėlavimas“ rašant disertaciją jam sukėlė didelę neturtinę žalą.

322 Dėl 318 punkte nurodytų priežasčių reikia padaryti išvadą, kad nėra tiesioginio priežastinio ryšio tarp ginčijamo atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais ir tvirtinamos neturtinės žalos.

323 Vis dėlto reikia pažymėti, kad tarp tariamos ieškovo patirtos neturtinės žalos aspektų, nurodytų 303 šio sprendimo punkte, yra laiko ir energijos praradimas bei psichologinis „spaudimas“ dėl su ginčijamu atsisakymu leisti susipažinti susijusių teisminių procedūrų pradėjimo, dalyvavimo ir trukmės.

324 Tiek, kiek šie ieškovo nurodyti laiko ir energijos praradimai bei psichologinis „spaudimas“, kurie skiriasi nuo kitų ieškovo tvirtinimų, kalbant apie dėl disertacijos neužbaigimo iki jos atidavimui nustatytos datos ir dėl to teisės daktaro laipsnio negavimo atsiradusį nerimą, nežinomybę ir frustraciją, gali būti analizuojami kaip tiesioginės ginčijamo atsisakymų leisti susipažinti pasekmės, jie negali būti laikomi sudarantys atlygininą neturtinę žalą.

325 Kalbant apie tariamai ieškovo patirtą psichologinį spaudimą, reikia konstatuoti, jog ieškovas tik tvirtina ir nepateikia jokių įrodančių dokumentų, patvirtinančių tikrų psichologinio pobūdžio sutrikimų buvimą. Kalbėdamas apie tai, kad buvo prarasta energija ir laikas, ieškovas nurodo su bet kokios teisminės procedūros pradėjimu ir dalyvavimu joje neatsiejamai susijusį nepatogumą, kuris negali būti prilygintas atlygintinai neturtinei žalai. Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad pagal Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnį ieškovui šioje instancijoje ir per procesą Teisingumo Teisme, kuriame buvo priimtas šio sprendimo 38 punkte minėtas sprendimas *Pitsiorlas,* atstovavo advokatas, kurio užduotis būtent ir yra padėti jo atstovaujamam suinteresuotajam asmeniui jo vardu ir sąskaita, be kita ko, parengti procesinius dokumentus ir stebėti proceso eigą.

326 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad su realios ir tikros žalos buvimu ir tiesioginiu priežastiniu ryšiu tarp žalos ir tariamai neteisėtų atsakovų veiksmų susijusios sąlygos, kurioms esant atsiranda nematerialinė atsakomybė, nėra įvykdytos ir kad todėl ieškovo pareikštas ieškinys dėl žalos atlyginimo turi būti atmestas, ir nėra reikalo nagrinėti su neteisėtais Tarybos ir ECB veiksmais susijusią deliktinės atsakomybės sąlygą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

327 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Pagal minėto straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.

328 Šioje byloje reikia pažymėti, kad buvo patenkinti ieškovo reikalavimai tiek, kiek jais siekiama panaikinti ECB sprendimą, ir kad Taryba neteisingai teigė, jog ieškinys dėl jos 1999 m. liepos 30 d. sprendimo panaikinimo yra nepriimtinas. Tačiau ieškovo reikalavimai dėl Tarybos sprendimo panaikinimo bei jo reikalavimai Tarybai ir ECB dėl žalos atlyginimo buvo atmesti.

329 Pirmosios instancijos teismas mano, kad bus teisingai įvertintos ypatingos šios bylos aplinkybės priteisiant iš Tarybos, ECB ir ieškovo kiekvienam padengti savo bylinėjimosi išlaidas bylose T-3/00 ir T-337/04. Taryba taip pat turi padengti savo ir ieškovo bylinėjimosi išlaidas byloje C-193/01 P.

330 Galiausiai reikia pastebėti, kad ECB nepateikė jokio dokumento, pagrindžiančio Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalies taikymą šioje byloje ir priteisimą iš ieškovo bylinėjimosi išlaidų, kurias ECB patyrė dėl ieškovo tariamai nepagrįstų arba nesąžiningų veiksmų.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

1. Panaikinti 1999 m. spalio 21 d. Valdančiosios tarybos sprendimą, kurį Athanasios Pitsiorlas gavo Europos centrinio banko 1999 m. lapkričio 8 d. laišku.

2. Atmesti likusią ieškinio dėl panaikinimo dalį.

3. Atmesti ieškinį dėl žalos atlyginimo.

4. ECB, Taryba ir ieškovas padengia savo bylinėjimosi išlaidas bylose T-3/00 ir T-337/04. Taryba padengia savo ir ieškovo bylinėjimosi išlaidas byloje C-193/01 P.

Vilaras Martins Ribeiro Jürimäe

Paskelbta 2007 m. lapkričio 27 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris Pirmininkas

E. Coulon M. Vilaras

Turinys

Teisinis pagrindas ..... II - 4786

Faktinės ginčo aplinkybės ..... II - 4793

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 4797

A — Reikalavimai byloje T-3/00 ..... II - 4799

B — Reikalavimai byloje T-337/04 ..... II - 4801

Dėl prašymo dėl panaikinimo ..... II - 4803

A — Dėl priimtinumo ..... II - 4803

1. Dėl skundžiamų aktų buvimo ..... II - 4803

2. Dėl to, kad ieškinys buvo tariamai per vėlai pareikštas ..... II - 4809

3. Dėl to, kad ieškiniu buvo tariamai piktnaudžiaujama ..... II - 4810

4. Dėl to, kad ECB tariamai neturėjo kompetencijos leisti susipažinti su Pinigų komiteto ataskaita ..... II - 4811

B — Dėl esmės ..... II - 4812

1. Dėl prašymo panaikinti Tarybos sprendimą ..... II - 4812

a) Šalių argumentai ..... II - 4812

b) Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 4815

Pirminės pastabos ..... II - 4815

Dėl tariamo Tarybos vykdyto klaidinimo ..... II - 4817

Dėl Sprendime 93/731 įtvirtintos teisės susipažinti su dokumentais pažeidimo ..... II - 4820

Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo ..... II - 4826

Dėl gero administravimo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimo ..... II - 4829

2. Dėl prašymo panaikinti ECB sprendimą ..... II - 4832

a) Dėl prieštaravimo dėl Sprendimo 1999/284 1 straipsnio ir ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo ..... II - 4832

Dėl prieštaravimo dėl Sprendimo 1999/284 1 straipsnio neteisėtumo .. II - 4833

Dėl prieštaravimo dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo ..... II - 4834

— Dėl prieštaravimo dėl ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumo priimtinumo ..... II - 4834

— Dėl pagrindo, grindžiamo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl to, jog buvo pažeista ECBS statuto 12 straipsnio 3 dalis ..... II - 4836

— Dėl pagrindo, susijusio su ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl to, kad buvo pažeista teisė susipažinti su dokumentais ir pagrindinis skaidrumo principas ..... II - 4840

— Dėl pagrindo, grindžiamo ECB darbo reglamento 23 straipsnio 3 dalies neteisėtumu dėl įgaliojimų viršijimo ..... II - 4851

b) Dėl pareigos motyvuoti pažeidimo ..... II - 4852

C — Dėl prašymų imtis tyrimo arba proceso organizavimo priemonių ..... II - 4860

Dėl prašymo priteisti žalą su palūkanomis ..... II - 4861

A — Pirminės pastabos ..... II - 4861

B — Dėl žalos ir priežastinio ryšio ..... II - 4863

1. Šalių argumentai ..... II - 4863

2. Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 4868

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 4871